
FOLKETINGET

Retsudvalget

Christiansborg
DK-1240 København K

Tlf. +45 33 37 55 00

Fax +45 33 32 85 36

www.ft.dk

ft@ft.dk

---

22. november 2013

Høring over lovforslag om offentlighedsloven

Vedlagt fremsendes forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt), som er fremsat af Enhedslisten den 20. november 2013.

Retsudvalgets sekretariat skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til lovudkastet senest mandag den 2. december 2013.

Eventuelle bemærkninger bedes sendt til undertegnede til e-mail: Hanne.Schmidt@ft.dk

Til orientering vedlægges en fortegnelse over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Med venlig hilsen

Hanne Schmidt
kontorfuldmægtig

Kontakt

Hanne Schmidt

Kontorfuldmægtig

Dir. tlf. +45 33 37 55 38

Hanne.Schmidt@ft.dk

Advokatrådet
Akademikernes Centralorganisation
Amnesty International
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
Berlingske Media
Centralorganisationernes FællesUdvalg
Dagbladet Information
Danmarks Journalisthøjskole
Danmarks Jurist- og Økonomforbund
Danmarks Lokal-Tv Forening
Danmarks Radio
Dansk Arbejdsgiverforening
Danske Dagblades Forening
Danske Mediers Forum
Danske Regioner
Dansk Erhverv
Dansk Erhvervsfremme
Dansk Folkeoplysnings Samråd
Danske Specialmedier
Dansk Industri
Dansk Journalistforbund
Dansk Magasinpresses Udgiverforening
Dansk Student Tv Forening
Datatilsynet
Den Danske Dommerforening
Den Kristne Producentkomité
Det Kommunale Kartel
Det Ny Public Servicerråd
DILEM
Dommerfuldmægtigforeningen
Domstolsstyrelsen
3F – Faglige Fælles Forbund
Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige
Foreningen af Danske Interaktive Medier
Foreningen af Danske Lokale Ugeaviser
Foreningen af Offentlige Anklagere
Foreningen af Statsforvaltningsdirektører
Foreningen af Statsforvaltningsjurister
Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd
Handels- og Kontorfunktionærernes forbund i Danmark
Institut for Menneskerettigheder
Juridisk Institut, Syddansk Universitet
Juridisk Institut, Aalborg Universitet
Juridisk Institut, Aarhus Universitet
Jyllandsposten
Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte
Kommunernes Landsforening (KL)
Konkurrencestyrelsen

Kriminalpolitisk Forening
Kristeligt Dagblad
Københavns Retshjælp
Københavns Universitet Det Juridiske Fakultet
Landsforeningen af Beskikkede Advokater
Landsorganisationen i Danmark (LO)
Offentligt Ansattes Organisationer
Politidirektørforeningen
Politiforbundet
Politiken
Procesbevillingsnævnet
Producentforeningen
Præsidenten for Københavns Byret
Præsidenten for Retten i Aalborg
Præsidenten for Retten i Odense
Præsidenten for Retten i Roskilde
Præsidenten for Retten i Århus
Præsidenten for Vestre Landsret
Præsidenten for Østre Landsret
Radio 100 FM/Talpa Radio
Radio 2
Radioerne
Radio- og TV-nævnet
Retspolitisk Forening
Retssikkerhedsfonden
Rigsadvokaten
Rigsombudsmanden på Færøerne
Rigsombudsmanden på Grønland
Rigspolitiet
SAML Sammenslutningen af Medier i Lokalsamfundet
SLRTV
Statsforvaltningen Hovedstaden
Statsforvaltningen Midtjylland
Statsforvaltningen Nordjylland
Statsforvaltningen Sjælland
Statsforvaltningen Syddanmark
Statsansattes Kartel
Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab
TV2/DANMARK
TV3 A/S
Århus Retshjælp

Retsudvalget Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Sendt til: Hanne.Schmidt@ft.dk

27. november 2013

Vedrørende høring over forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-mail af 22. november 2013 har Retsudvalgets Udvalgssekretariat anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

CVR-nr. 11-88-37-29

Lovforslaget giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

Kopi af dette brev er dags dato sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

Med venlig hilsen

J.nr. 2013-112-0275
Sagsbehandler
Jesper Husmer Vang
Direkte 3319 3246

Jesper Husmer Vang
Specialkonsulent

Udvalgssekretariatet, Retsudvalget

Att.: Kontorfuldmægtig Hanne Schmidt

Syddansk Universitets j.nr. 077-2013.

Retsudvalget har anmodet Syddansk Universitet om evt. bemærkninger til ovenstående høring.

Universitetet har ingen bemærkninger.

På rektors vegne

Jørgen Schou
Kontorchef, Juridisk Kontor, Ledelsessekretariatet

Tlf. 6550 1040
Mobil 6011 1040
Fax 6550 1090
Email js@sdu.dk
Web <http://www.sdu.dk/ansat/js>
Adr. Campusvej 55, 5230 Odense M

Vestre Landsret
Præsidenten

Folketinget
Retsudvalget
Udvalgssekretariatet
Christiansborg 10
1240 København K

J.nr. 40A-VL-76-13
Den 27/11-2013

Retsudvalgets sekretariat har ved brev af 22. november 2013 anmodet om eventuelle bemærkninger til et forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget.

Dette brev sendes til Hanne.Schmidt@ft.dk.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Bjarne Christensen".

Bjarne Christensen

2 dec 13

Hanne.Schmidt@ft.dk

Høringssvar vedr. lov om offentlighed i forvaltningen

Dansk Journalistforbund kan fuldt ud tilslutte sig de ændringer, der i lovforslaget L77 ændrer på de helt afgørende punkter i den offentlighedslov, der træder i kraft pr. 1. januar 2014.

Når det gælder paragrafferne 22 og 27 i den ny offentlighedslov, kan jeg henvise til, at der i betænkningen, som ligger til grund for loven netop på disse paragraffer er afgivet dissens fra den gruppe af kommissionen, som må siges at udgøre offentlighedens repræsentanter.

Når det gælder paragraf 24 om ministerbetjeningen, så blev det efter Dansk Journalistforbunds opfattelse tydeliggjort såvel under lovforslaget fremsat i 2010 som i den senere vedtagne lov, at der ikke på nogen måde kompenseres gennem paragrafferne 28 og 29, sådan som det fremgik af kommissionens arbejde. Derfor tog vi i Dansk Journalistforbund i vores seneste høringssvar også afstand fra paragraf 24.

På baggrund heraf kan vi fra Dansk Journalistforbund kun anbefale, at forslaget præsenteret af Enhedslisten bliver vedtaget.

Venlig hilsen

Mogens Blicher Bjerregaard
Formand for Dansk Journalistforbund

Dansk Journalistforbund
medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk

Høring over forslag til ændring af offentlighedsloven

FTF har fra Folketingets retsudvalg modtaget lovforslag nr. 77 om ændring af offentlighedsloven i høring. Forslaget er fremsat af Enhedslisten. FTF henviser til det, i forbindelse med den oprindelige høring over offentlighedsloven, afgivne høringssvar.

Med det fremsatte forslag til ændring af offentlighedsloven foreslås 3 af bestemmelserne om indskrænkning af aktindsigt ophævet allerede inden loven træder i kraft den 1. januar 2014.

Det fremsatte lovforslag indeholder herudover en række konsekvensændringer.

De omhandlede bestemmelser var også væsentlige omdrejningspunkter i debatten i forbindelse med det oprindelige forslag til offentlighedsloven. FTF fremkom i den forbindelse med høringssvar den 24. februar 2010.

Om de omhandlede bestemmelser tilkendegave FTF bl.a. på baggrund af indkomne bemærkninger fra medlemsorganisationerne følgende:

”FTF tilslutter sig, at der indføres en bestemmelse (§ 24), hvorefter der – bortset fra i sager om konkrete forvaltningsafgørelser – som udgangspunkt ikke er ret til aktindsigt i interne dokumenter og oplysninger, der i forbindelse med ministerbetjening udveksles mellem ministerier, mellem styrelser, mellem et ministerium og en underliggende styrelse eller mellem et ministerium og en styrelse under et andet ministerium. Dette skyldes, at dokumenterne og oplysningerne udveksles i forbindelse med *forberedelsen* af en sag. Hertil kommer, at nye tværfaglige samarbejdsformer nødvendiggør og tilsiger, at fritagelsen fra adgangen til aktindsigt i relation til interne arbejdsdokumenter og oplysninger bør udstrækkes til også at finde anvendelse når arbejdet foregår tværministerielt. FTF mener, at der er et sagligt arbejdsmæssigt hensyn at varetage over for de offentlige ansatte, der som medarbejdere er sat til at løse en konkret opgave. Denne opgavevaretagelse – der ofte vil indebære tanker og oplysninger af foreløbig karakter – bør således kunne foregå uden offentlighedens indsigt, idet dette ofte vil give et fordrejet billede i forhold til det endelige resultat (der omvendt vil være omfattet

af aktindsigten, jf. tillige nedenfor vedrørende § 29, stk. 1, 1. pkt.). I modsat fald vil risikoen være, at offentligt ansatte vil være (unødigt) tilbageholdende med at tænke i nye baner, eller bringe kontroversielle oplysninger til torvs. Dette til skade for kvaliteten i det materielle indhold af arbejdsprocessen, samt uden interesse for samfundet i øvrigt.

Modsætningsvist kan FTF ikke på det foreliggende grundlag tilslutte sig, at der i loven indsættes en bestemmelse (§ 27, nr. 2) hvorefter der ikke er ret til aktindsigt i dokumenter og oplysninger, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller tilsvarende politisk proces. I forhold til formålsbestemmelsen i lovudkastets § 1, synes der at være tale om et forslag, som helt fundamentalt strider mod intentionerne heri. Dette harmonerer på ingen måde med ønsket om en videre grad af åbenhed med henblik på at sikre offentlighedens kontrol med den offentlige forvaltning, tilliden til den offentlige forvaltning, mediernes formidling af information til offentligheden og borgernes deltagelse i demokratiet, jf. § 1. Snarere tværtimod. FTF kan følgelig ikke tilslutte sig et lovforslag som i forhold til den eksisterende retsstilling fremstår som en klar forringelse på så helt centrale områder. Herudover kan FTF ikke tilslutte sig, at adgangen til aktindsigt i folketingsmedlemmers kalendere indskrænkes. Det turde således sige sig selv, at det af hensyn til lovgivningsprocessen i et demokratisk samfund er væsentligt med størst mulig åbenhed. I denne sammenhæng er lovudkastet derfor et skridt i den forkerte retning. Det er efter FTF's opfattelse således ikke et tilstrækkeligt vægtigt argument for at indskrænke adgangen til aktindsigt, at man fra kommissionsflertallets side ønsker, i videre omfang at beskytte og understøtte hensynet til den politiske beslutningsproces og den fortlørlige dialog regering og forligspartier imellem. Hertil kommer, at FTF ikke mener, at offentligheden vil modtage tilstrækkelig information igennem høringsfasen. Det er således et velkendt aspekt af enhver demokratisk proces, at det er i forbindelse med selve (den materielle) debat(ten) om et givent lovforslag, at meninger og tanker brydes, idet der i denne fase ofte fortsat vil være mulighed for at opnå *real* indflydelse i kraft af mulig påvirkning af beslutningstagerne. En mulighed der – som oftest – ikke længere eksisterer (de-facto) i forbindelse med en efterfølgende (formel) høringsfase, hvor det politiske flertal for et givent lovforslag allerede vil være etableret. En sådan proces vil derfor skade ønsket om en øget grad af borgerinddragelse, jf. lovens § 1, idet ingen kan fortænke borgerne i, ikke at deltage i en debat, hvor der ikke længere er mulighed for *real* ind-

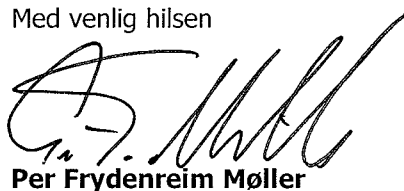
flydelse. FTF tilslutter sig på denne baggrund kommissionens mindretalsudtalelse i relation til disse aspekter.

For så vidt angår de foreslåede begrænsninger i aktindsigten vedrørende dokumenter og oplysninger der udveksles mellem KL og Danske Regioner samt disses medlemmer i forbindelse med politiske forhandlinger med staten, eller i forbindelse med drøftelser om fælles kommunale og politiske initiativer, kan FTF tilslutte sig forslaget. Dette skyldes, at der efter FTF's opfattelse er tale om sagligt at beskytte de pågældende aktører i forhandlingsituationer. Endelig kan FTF tilslutte sig forslaget om, at forskere og kunstneres originale ideer og foreløbige forskningsresultater samt manuskripter, skal kunne undtages fra retten til aktindsigt i det omfang dette er nødvendigt af hensyn til beskyttelse af væsentlige hensyn til de nævnte interesser."

FTF henviser, i forbindelse med høringen over Enhedslistens forslag om ændring af offentlighedsloven, til disse tidligere fremsatte bemærkninger.

Måtte det anførte give anledning til bemærkninger, kan henvendelse ske til undertegnede herom.

Med venlig hilsen

Per Frydenreim Møller

Advokat (H)
Tlf: +45 33 36 88 23
Mobil: +45 27 64 88 23
E-mail: pefm@ftf.dk

Østre Landsret
Præsidenten

Den - 2 DEC. 2013
J.nr. 40A-ØL-80-13
Init:maa

Retsudvalget
Folketinget, Udvalgssekretariatet
Christiansborg
1240 København K

Justitsministeriet har ved brev af 22. november 2013 (Lovforslag nr. L 77) anmodet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Retsudvalgets sekretariat har ved mail af 22. november 2013 anmodet Procesbevillingsnævnet om eventuelle bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

I den anledning kan jeg oplyse, at Procesbevillingsnævnet ikke har bemærkninger hertil.

Med venlig hilsen

Lisbeth Feldvoss
Chefkonsulent

Dir. tlf.: 99 68 74 03

E-post: lfk@procesbevillingsnaevnet.dk

Procesbevillingsnævnet
St. Kongensgade 1-3, 2. sal
1264 København K
Tlf.: 33 12 13 20
Fax: 33 12 10 77
E-post: post@procesbevillingsnaevnet.dk

Til Folketingets Retsudvalg,

Vedhæftet sendes Institut for Menneskerettigheders høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt), som er fremsat af Enhedslisten den 20. november 2013.

Vedhæftet er desuden:

- Henvendelse af 1. marts 2011 til Folketingets Retsudvalg fra mindretallet i Offentlighedskommissionen,
- Instituttets høringssvar af 22. februar 2013 vedr. lovforslag om offentlighed i forvaltningen (L 144),
- Instituttets høringssvar af 1. marts 2010 vedr. Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven.

Med venlig hilsen

Martin Futtrup

**THE DANISH
INSTITUTE FOR
HUMAN RIGHTS**

MARTIN FUTTRUP
FULDMÆGTIG
CAND. JUR.

MONITORING
WILDERS PLADS 8K | DK-1403 COPENHAGEN K

PHONE (+45) 32 69 88 88
DIRECT (+45) 32 69 89 05

MAF@HUMANRIGHTS.DK
HUMANRIGHTS.DK | MENNESKERET.DK

Folketingets Retsudvalg
Sekretariatet
Hanne.Schmidt@ft.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE +45 32698854
MOBIL +45 40634541
EER@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/29921/EER

**HØRING OVER LOVFORSLAG OM
OFFENTLIGHEDSLOVEN (OPHÆVELSE AF
BESTEMMELSER, SOM FRIHOLDER
KALENDERFØRING, MINISTERBETJENING OG
DOKUMENTER UDVEKSLER MELLEMINISTRE OG
FOLKETINGSMEDLEMMER FRA AT VÆRE OMFATTET
AF RETTEN TIL AKTINDSIGT)**

2. DECEMBER 2013

Retsudvalgets sekretariat har ved e-mail af 22. november 2013 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til det ovenfor nævnte lovforslag, som er fremsat af Enhedslisten den 20. november 2013.

Instituttet skal i den anledning henvise til sine tidligere høringssvar vedrørende den nye offentlighedslov, som træder i kraft den 1. januar 2014 (høringssvar af 1. marts 2010 til Justitsministeriet vedrørende Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven og høringssvar af 20. februar 2013 til Enhedslisten med bemærkninger til L 144 om forslag til offentlighedsloven) samt til udtalelse af 1. marts 2011 om den såkaldte ministerbetjeningsregel, afgivet af Offentlighedskommissionens mindretal, heriblandt instituttets repræsentant. Høringssvarene mv. vedhæftes.

Essensen af instituttets tidligere afgivne bemærkninger til de tre undtagelsesbestemmelser, som foreslås ophævet med det fremsendte lovforslag, er følgende:

**1. AD REGLEN I OFFENTLIGHEDSLOVENS § 22 OM, AT
RETEN TIL AKTINDSIGT IKKE OMFATTER SAGER OM
FØRELSE AF EN KALENDER**

Som det fremgår af høringssvaret af 1. marts 2010 til Justitsministeriet, har instituttet ikke haft afgørende indvendinger mod bestemmelsen i §

22 om, at sager om førelse af en kalender kan undtages fra retten til aktindsigt. Dog forekommer det problematisk, at offentlighedslovens § 14 om meroffentlighed ikke henviser til § 22.

- Efter instituttets opfattelse bør sager om førelse af en kalender ikke være undtaget fra myndighedernes forpligtelse til at overveje meroffentlighed, jf. offentlighedslovens § 14.

Instituttet kan i den forbindelse også henvise til Europarådets konvention af 18. juni 2009 om Access to Official Documents, art. 3(2), hvorefter aktindsigt kan afslås af hensyn til nærmere opregnede interesser, *med mindre der er en tungtvejende offentlig interesse i aktindsigt.*

2. AD REGLEN I OFFENTLIGHEDSLOVENS § 24 OM UNDTAGELSE AF INTERNE DOKUMENTER OG OPLYSNINGER, SOM ET MINISTERIUM OG DETS UNDERORDNEDE MYNDIGHEDER SAMT MINISTERIER INDBYRDES UDVEKSLER I FORBINDELSE MED MINISTERBETJENING

Som udgangspunkt har instituttet ikke haft afgørende indvendinger mod, at den nye offentlighedslov bliver tilpasset en udvikling med tværministerielle samarbejdsformer og øget inddragelse af direktoraters og styrelseres ekspertise. Instituttet har herved lagt vægt på, at der er aktindsigt i faktuelle oplysninger, og at der med den nye offentlighedslov er mulighed for aktindsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, når oplysningerne indgår i en sag om et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende.

Synspunktet om, at den øgede beskyttelse af sagsforberedelsen bør ses i sammenhæng med en øget indsigt i de interne faglige vurderinger kom til udtryk i Offentlighedskommissionens betænkning. Et mindretal, heriblandt instituttets repræsentant, argumenterede imod en bestemmelse i lovudkastet om, at der ikke skulle være ret til aktindsigt i de interne faglige vurderinger, der indgik i dokumenter, der blev udarbejdet til brug for ministerrådgivning og rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner (vurderinger der danner grundlag for de vigtigste politiske beslutninger). Mindretallet betonedes, at en øget beskyttelse af sagsforberedelsen ikke burde stå alene, men skulle følge med en styrket indsigt i de interne faglige vurderinger – også i sager om ministerrådgivning mv.

Da der ikke sås at være opbakning hertil, foreslog mindretallets i brev af 1. marts 2011 til Retsudvalget, at offentlighedslovens § 24 blev klargjort og fik et snævrere anvendelsesområde. Institutet tilslutter sig dette.

- Efter instituttets opfattelse bør undtagelsen i § 24 ikke være formuleret sådan, at den omfatter 'interne dokumenter og oplysninger, der udveksles på et tidspunkt, hvor der er konkret grund til at antage, at en minister har eller vil få behov for embedsværkets rådgivning og bistand'. I stedet bør bestemmelsens rækkevidde indsnævres til at omfatte 'dokumenter udarbejdet til ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i interne dokumenter, der udveksles mellem et ministerium og dets underordnede styrelser samt mellem ministerier indbyrdes'.

Med denne snævrere formulering vil undtagelsesadgangen omfatte dokumenter, der er udarbejdet til brug for den direkte ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i udvekslede interne dokumenter. Samtidig vil bestemmelsen fortsat muliggøre ideeudvikling og formløse drøftelser af løsningsmuligheder i sager, der kræver samarbejde på tværs af ministerier og styrelser.

- Det skal bemærkes, at det fortsat er instituttets principale opfattelse, at der bør ske en ophævelse af bestemmelsen i offentlighedslovens § 29, stk. 1, sidste pkt., hvorefter der ikke er aktindsigt i oplysninger om interne faglige vurderinger (i endelig form) i dokumenter, der er udarbejdet til brug for ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet for KL og for Danske Regioner.

3. AD REGLEN I OFFENTLIGHEDSLOVENS § 27, NR. 2, OM UNDTAGELSE AF DOKUMENTER, DER UDARBEJDES OG UDVEKSLES MELLEMINISTRE OG FOLKETINGSMEDLEMMER I FORBINDELSE MED SAGER OM LOVGIVNING OG ANDEN TILSVARENDE POLITISK PROCES

- Institutet anbefaler, at § 27, nr. 2, ophæves, jf. herved også instituttets høringsvar af 1. marts 2010 og 20. februar 2013.

Efter instituttets opfattelse tilsiger hensynet til den demokratiske proces, at både befolkning og politikere kan tage stilling til lovgivning mv. på et så oplyst grundlag som muligt, jf. herved også det anførte i instituttets høringsvar af 20. februar 2013. Til sammenligning kan henvises til præambelbetragtning nr. 6 i forordning

nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og kommissionens dokumenter, hvor det anføres, at adgangen til dokumenter bør udvides, når institutionerne optræder som lovgiver.

Det skal tilføjes, at dommen fra EU's Ret, som instituttet henviste til i høringssvaret (dom af 22. marts 2011 i sagen T-233/09), står ved magt efter at være blevet appelleret til EU-Domstolen. EU-Domstolen forkastede appellen ved dom af 17. oktober 2013 (sag C-280/11P).

Venlig hilsen

Eva Ersbøll

SENIORFORSKER, PH.D.

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

1. marts 2011

Forudsætningerne for Offentlighedskommissionens mindretals støtte til ministerbetjeningsreglen er bristet

Mindretallet i Offentlighedskommissionen retter herved henvendelse til Folketingets Retsudvalg med henblik på at gøre opmærksom på, at forudsætningen for at støtte forslaget om en ny undtagelse for ministerbetjening som foreslået i Offentlighedskommissionens betænkning og senest i Justitsministeriets forslag til en ny offentlighedslov (L 90) ikke længere ses at være til stede efter offentliggørelsen af en række svar fra Justitsministeriets Statsretskontor til Retsudvalget.

Indledningsvis skal det bemærkes, at mindretallet i Offentlighedskommissionen omfatter medlemmerne udpeget efter indstilling fra en række medier (Kate Bluhme, DJ, Ebbe Dal, DDF, Mikkel Hertz, TV2, Peter Skov Tvermoes, DR, Christian Kierkegaard, Danske Specialmedier), et medlem udpeget efter indstilling fra Journalisthøjskolen (Oluf Jørgensen), to medlemmer udpeget efter indstilling fra Dansk Folkeoplysnings Samråd (Jette Kammer Jensen, Kim Hjerrild) samt et medlem udpeget efter indstilling fra Institut for Menneskerettigheder (Eva Ersbøll). Når der i nedenstående skrives mindretallet, er det således ovennævnte personer, der refereres til.

Baggrund

Forslaget til ny undtagelse for ministerbetjening (§ 24) skal vurderes i sammenhæng med reglerne om aktindsigt i oplysninger om sagens faktiske grundlag (§ 28) og i faglige vurderinger i endelig form (§ 29). Der er tale om en helhed, og mindretallet skrev i dissensen til § 29 bl.a.: *”Det er vigtigt, at denne øgede beskyttelse af sagsforberedelse ikke står alene. Afgørende demokratiske hensyn, der kommer til udtryk i offentlighedslovens formål, taler for at styrke offentlighedens ret til indsigt i grundlaget for beslutninger, og Offentlighedskommissionens lovudkasts § 29 indeholder derfor en ny bestemmelse om ret til indsigt i interne faglige vurderinger”* (betænkningen side 639). Denne forudsætning blev undermineret med kommissionsflertallets forslag om særlige undtagelser for ministerrådgivning, rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner og lovpligtige planer i kommuner og regioner (§ 29). Dette forslag, der undtager de vigtigste politiske beslutninger, indgår i lovforslaget.

Folketinget Retsudvalg har i forbindelse med lovforslagets behandling i Folketinget stillet en række spørgsmål til konkrete eksempler. Justitsministeriets svar på flere af spørgsmålene indsnævrer retten til indsigt i en sags faktiske grundlag og i endelige faglige vurderinger og viser svagheder ved formuleringer. Dermed er grundlaget for mindretallets accept af undtagelsen for ministerbetjening blevet yderligere undermineret.

Det er baggrunden for, at mindretallet nu foreslår ændring af § 24 og præciseringer i § 28 og § 29.

Ændringsforslag til ministerbetjeningsreglen § 24

Begrebet ministerbetjening er blevet stærkt kritiseret i høringssvar og i den offentlige debat. Justitsministeriets svar på Retsudvalgets mange spørgsmål om ministerbetjening har desværre ikke skabt klarhed om det afgørende kriterium - "udveksling i en sammenhæng og på et tidspunkt, hvor ministeren har eller må forventes at få behov for rådgivning". § 24, stk. 2 giver en vis afgrænsning, men i øvrigt kan stort set alle sager – store som små – havne på ministerens bord på et eller andet tidspunkt og dermed undtages som ministerbetjening.

Begrebet ministerrådgivning er derimod defineret præcist som dokumenter, der udarbejdes med henblik på at skulle tjene som grundlag for den direkte ministerrådgivning. Begrebet ministerrådgivning bør ikke anvendes som undtagelse i § 29, stk. 1, der handler om det endelige grundlag for lovforslag, offentliggjorte planer m.v.. Ministerrådgivning kan i stedet anvendes i § 24 og med denne placering give mulighed for undtagelser af dokumenter, der skal forelægges ministeren eller på et ministermøde samt udkast til sådanne dokumenter.

Det er vigtigt, at fastholde et af formålene bag § 24, nemlig at der skal være mulighed for på en formløs måde at udvikle idéer og overveje forskellige løsningsmuligheder i sagstyper, der kræver samarbejde på tværs af ministerier og styrelser. Der skal også være mulighed for fortrolige diskussioner mellem ministre, uden at det nødvendigvis skal ske mundtligt via telefon eller på møder.

Mindretallet anbefaler, at § 24, stk.1 ændres til følgende ordlyd:

"Retten til aktindsigt omfatter ikke:

1) Dokumenter udarbejdet til ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i interne dokumenter, der udveksles mellem et ministeriums departement og dets underordnede styrelser.

2) Dokumenter udarbejdet til ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i interne dokumenter, der udveksles mellem ministerier. "

De foreslåede kriterier giver større klarhed end begrebet ministerbetjening, og undtagelsen får et snævrere indhold, f.eks. vil en anmodning om data, der skal beskrive de faktiske forhold, ikke være omfattet (L 90 – bilag 5 – sag A).

Ændringsforslag til § 28

Bemærkningerne til § 28 i Justitsministeriets forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90) fastslår på linje med Offentlighedskommissionens betænkning, at retten til aktindsigt omfatter oplysninger om endelige beslutninger, der ikke fremgår af et selvstændigt dokument. I Justitsministeriets svar på spørgsmål til et af Retsudvalget eksempler (L 90 - bilag 5 – sag B) ser ministeriet bort fra, at indstillingen til beslutning om implementering af et EU-direktiv er blevet godkendt af ministeren.

Der må ikke være tvivl om retten til aktindsigt i endelige beslutninger. Denne centrale rettighed bør fremgå af lovteksten og ikke kun af bemærkninger, der kan overses.

Mindretallet anbefaler derfor, at der stilles et ændringsforslag til § 28, stk. 1, hvor ordene ”og endelig beslutning om sagens afgørelse” tilføjes.

§ 28, stk.1, 1. pkt. får derved følgende ordlyd:

”Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 23, § 24, stk.1, § 25 og § 27, nr. 1-4, omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagen, og den endelige beslutning om sagens afgørelse.”

Som konsekvens bør overskriften til § 28 ændres til: *”Meddelelse af faktiske oplysninger, endelige beslutninger og eksterne faglige vurderinger”*.

Lovforslagets bemærkninger til § 28 fastslår ligesom Offentlighedskommissionens betænkning, at retten til aktindsigt omfatter oplysninger om metoder og forudsætninger, som en forvaltningsmyndighed har anvendt ved fastlæggelsen af oplysninger om en sags faktiske grundlag. Trods denne præcisering i bemærkningerne forudsætter Justitsministeriet i et svar om et af Retsudvalgets eksempler (L 90 – bilag 5 sag A), at en anmodning om data, der skal opfylde en bestemt forudsætning, ikke er omfattet.

I forbindelse med ændringsforslag til § 28 bør det derfor præciseres i bemærkningerne, at retten til aktindsigt i en sags faktiske grundlag omfatter anmodninger om data.

Ændringsforslag til § 29

Det er meget vigtigt for den demokratiske kontrol og debat, at den nye offentlighedslov sikrer ret til indsigt i de faglige vurderinger i endelig form inklusive ved de vigtigste politiske beslutninger jf. mindretallets dissens til § 29 i Offentlighedskommissionens betænkning (s. 631, 633-634, 639-640.)

Bemærkningerne til § 29 (L 90) fastslår på linje med Offentlighedskommissionens betænkning, at endelige faglige vurderinger som udgangspunkt skal omfattes af retten til aktindsigt, og juridiske vurderinger er udtrykkeligt nævnt i den forbindelse. Et af Justitsministeriets svar til eksemplet om implementering af EU-direktiv lægger imidlertid til grund, at retten til indsigt hverken omfatter Arbejdstilsynets juridiske vurdering af det pågældende direktiv eller Arbejdstilsynet vurdering af de arbejdsmiljømæssige konsekvenser. Justitsministeriets svar indsnævrer således begrebet faglige vurderinger i endelig form i en grad, der vil gøre bestemmelsen næsten illusorisk.

I samme svar udtrykker Justitsministeriet endvidere tvivl med hensyn til, om Arbejdstilsynets notat vedrører en sag om ”et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende”. Eksemplet og svaret viser en svaghed ved formuleringen af lovteksten, fordi det ikke sikrer indsigt i tilfælde, hvor offentliggørelse af en endelig politisk beslutning ikke sker ved aktiv offentliggørelse fra myndigheden.

Mindretallet anbefaler, at der stilles ændringsforslag til § 29, stk. 1, hvor ordene ”en endelig beslutning” tilføjes i 1. pkt., og - på linje med dissensen - at 2. pkt. udgår.

§ 29, stk.1 får derved følgende ordlyd:

"Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 23, § 24, stk.1, § 25 og § 27, nr. 1-3, omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, i det omfang oplysningerne indgår i en sag om et fremsat lovforslag, en endelig beslutning eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende."

Ifølge lovforslagets bemærkninger til § 29 skal retten til indsigt i endelige faglige vurderinger have et snævert anvendelsesområde i kommuner og regioner og skal ikke gælde ved lovpligtige planer. Dermed undtages f.eks. grundlaget for politiske beslutninger om skole- og sygehusstruktur. Mindretallet anbefaler, at det i forbindelse med ændringsforslag til § 29 bliver præciseret, at retten til indsigt i faglige vurderinger i endelig form også omfatter lovpligtige planer, der er offentliggjort eller besluttet af kommuner og regioner. På baggrund af Justitsministeriets svar vedrørende eksemplet med Arbejdstilsynets oplæg til ministerbeslutning om EU-direktivet anbefales endvidere, at det præciseres, at endelige, faglige vurderinger fra en myndighed med særlige forudsætninger for at udtale sig om et bestemt spørgsmål eller emne er omfattet.

Som nævnt af flere ordførere er opgaven at finde den rette balance mellem saglige beskyttelseshensyn under forberedelse og offentlighedens ret til at kontrollere magtudøvelsen og grundlaget for denne. Denne opgave er hverken løst i den gældende lov eller i L 90. Mindretallet håber med forslagene at kunne bidrage til, at den rette balance bliver et kendetegn for den nye offentlighedslov.

Dissenser og andre afvigelser

Afslutningsvis er det vigtigt at påpege, at Justitsministeriets forslag til lov om offentlighed i forvaltningen i øvrigt også indeholder andre afvigelser - såvel i selve lovteksten som i bemærkningerne til disse - i forhold til det lovudkast som er indeholdt i Offentlighedskommissionens betænkning. Da flere af disse ændringer forrykker den balance samt ikke mindst forståelse af centrale begreber, som den oprindelig lovtekst var udtryk for, finder mindretallet det væsentlig at nævne problemstillingen. Tilføjelsen af ordet "få" i lovforslagets § 11 om dataudtræk, og indsnævring af hvilke dokumenter, der skal journaliseres i medfør af § 15 angående journaliseringspligten er oplagte eksempler på væsentlige ændringer og præciseringer som Justitsministeriet har foretaget, og som ikke er konsistente med de drøftelser og den enighed, som lå til grund for Offentlighedskommissionens forslag. Denne problemstilling samt eksempler på andre afvigelser behandles i øvrigt i flere af de høringssvar, som Retsudvalget har modtaget siden lovforslagets fremsættelse.

Det er endvidere relevant at påpege, at betydningen af Europarådets Konvention om aktindsigt ikke er blevet drøftet i forbindelse med Offentlighedskommissionens arbejde. Dette er beklageligt i og med, at der ikke er sikkerhed for, at lovforslaget er fuldt ud foreneligt med konventionen.

Det skal for en god ordens skyld endelig understreges, at de af mindretallets afgivne dissenser vedrørende kalenderundtagelsen (§ 22), undtagelsen af dokumenter, der udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces (§ 27, nr. 2) samt undtagelsen af faglige vurderinger i endelig form, der er udarbejdet til brug for ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner (§ 29, stk. 1, 2. pkt.) fortsat står ved magt. Ovennævnte kritik samt ændringsforslag til ministerbetjeningsreglen m.fl. ændrer således ikke herpå.

Mindretallet står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse kan rettes til Danske Dagblades Forening, Skindergade 7, 1159 København K., tlf. 33 97 40 00 eller e-mail ed@danskedagblade.dk.

Med venlig hilsen

På vegne af mindretallet

Ebbe Dal

Adm. direktør, DDF

Enhedslisten
christiansborg@enhedslisten.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32698854
MOBIL 40634541
EER@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.30/28725

**HØRINGSSVAR I ANLEDNING AF ENHEDSLISTENS
ANMODNING OM BEMÆRKNINGER TIL L 144,
FORSLAG TIL LOV OM OFFENTLIGHED I
FORVALTNINGEN**

20. FEBRUAR 2013

Enhedslisten har i mail af 7. februar 2013 anmodet om at måtte modtage Institut for Menneskerettigheders evt. bemærkninger til det lovforslag om offentlighed i forvaltningen (L 144), som justitsministeren samme dag fremsatte i Folketinget.

Det foreliggende lovforslag svarer med visse ændringer, fortrinsvis af lovteknisk karakter, til det lovudkast, der er indeholdt i kapitel 27 i Offentlighedskommissionens betænkning. Dette er bl.a. udtryk for, at Justitsministeriet – i de få tilfælde, hvor kommissionen har delt sig i et flertal og et mindretal – har tilsluttet sig flertallet.

Institut for Menneskerettigheder har tidligere afgivet høringssvar om Offentlighedskommissionens lovudkast, som instituttet tilsluttede sig med de dissenser, som instituttets repræsentant i kommissionen (undertegnede) stod bag.

Instituttet kan i det hele henvise til sine tidligere udtalelser, men vil dog benytte den givne lejlighed til at fremhæve to tidligere afgivne anbefalinger og tilføje en ny. Instituttet anbefaler følgende:

- Bestemmelsen i lovforslagets § 27, nr. 2, udgår
- Bestemmelsen i lovforslagets § 29, stk. 1, sidste pkt. udgår
- Bemærkningerne til lovforslagets § 17 udbygges med en forudsætning om 'tilgængelighed', når myndighederne aktivt informerer om deres virksomhed

Instituttet vil i det følgende knytte nogle bemærkninger til de tre anbefalinger.

Om lovforslagets § 27, nr. 2

Ifølge lovforslagets § 27, nr. 2, er der ikke adgang til aktindsigt i dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende proces. Bestemmelsen er ny og så vidt vides ret unik i et internationalt perspektiv. Dens formål er at beskytte en ministers behov for i fortrolighed at kunne udarbejde og udveksle dokumenter med (enkelte eller flere) folketingsmedlemmer/ordførere i forbindelse med sager om lovgivning og anden tilsvarende proces.

Instituttet mener ikke, at en sådan undtagelsesbestemmelse bør medtages i en offentlighedslov, som skal understøtte informations- og ytringsfriheden samt borgernes ret til og mulighed for at deltage i den demokratiske proces. Instituttet finder, at disse hensyn tilsiger åbenhed om grundlaget for væsentlige politiske beslutninger, herunder lovgivningsinitiativer. Den nævnte lovændring vil betyde, at f.eks. dokumenter, som indeholder svar på spørgsmål stillet af en ordfører for et støtte- eller oppositionsparti forud for indgåelse af en politisk aftale, ikke vil blive omfattet af retten til aktindsigt efter lovforslagets fremsættelse – således som det er tilfældet i dag.

Der har, som det anføres i lovforslagsbemærkningerne, altid været ført fortrolige drøftelser mellem ministre og folketingsmedlemmer, og den mulighed skal selvfølgelig forsat eksistere. Instituttets indvending går alene på, at dokumenter, som kan danne grundlag for en aftale om f.eks. et bestemt lovgivningsinitiativ, kan undtages fra adgangen til aktindsigt. Det er instituttets opfattelse, at hensynet til den demokratiske beslutningsproces tilsiger, at både befolkning og politikere kan tage stilling til lovgivning m.v. på et så oplyst grundlag som muligt. Instituttet kan i den forbindelse også henvise til den seneste tids debat om redigering i underordnede myndigheders høringsvar, hvor ønsket om et nuanceret beslutningsgrundlag været fremsat fra flere sider.

Tilsvarende synspunkter om offentlighedens bredest mulige adgang til dokumenter er fremsat af EU-Domstolen i sagen T-233/09, dom af 22. marts 2011. Sagen drejede sig om, hvorvidt Rådet for Den Europæiske Union kunne meddele afslag på aktindsigt efter en undtagelsesbestemmelse i forordning (EF) nr. 1049/2001 under en igangværende lovgivningsproces. Anmodningen om aktindsigt angik identifikation af forslagsstillende medlemsstater.

I sagen tilkendegav Domstolen, at gennemsigtighed i forbindelse med lovgivning bidrager til at styrke demokratiet, idet den gør det muligt for borgerne at kontrollere alle oplysninger, der udgør grundlaget for en

lovgivningsmæssig retsakt, hvilket er en betingelse for, at de kan udøve deres demokratiske rettigheder. Rådet havde anført flere grunde til, at aktindsigt burde afslås. Det var først og fremmest Rådets opfattelse, at aktindsigt ville svække mulighederne for at indgå et kompromis, men det blev også anført, at aktindsigt ville medføre, at skriftlige tilkendegivelser ville blive erstattet af mundtlige, hvilket ville skade gennemsigtigheden i beslutningsprocessen. Endelig gjorde Rådet gældende, at oplysninger om, hvem der havde fremsat forslag, ville udsætte de pågældende for pres fra offentligheden, hvilket kunne gøre dem mere tilbageholdende.

Domstolen fandt ikke, at disse indvendinger var så tilstrækkeligt underbyggede, at de kunne begrunde et afslag på aktindsigt. Argumenterne fandtes alt for abstrakte. Domstolen tilkendegav, at borgernes udøvelse af deres demokratiske rettigheder forudsætter, at de i detaljer kan følge beslutningsprocessen i de institutioner, der optræder som lovgivende myndighed, og at offentligheden fuldt ud vil være i stand til at forstå, såfremt ophavsmanden til et forslag efterfølgende ændrer dets indhold. Domstolens undersøgelser resulterede derfor i en annullering af afslaget på aktindsigt.

Tilsvarende synspunkter om demokratisk deltagelse taler for at udelade § 27, nr. 2, af lovforslaget.

Hertil kommer, at det efter instituttets opfattelse er tvivlsomt, om bestemmelsen i § 27, nr. 2, stemmer overens med Europarådets konvention om adgang til officielle dokumenter (Convention No. 205 on Access to Official Documents), som Danmark efter det oplyste ønsker at ratificere, når det fremsatte lovforslag er vedtaget.

Efter konventionens art. 3 kan staten lovgive om begrænsninger i adgangen til aktindsigt i det omfang begrænsningerne er nødvendige i et demokratisk samfund og proportionale i forhold til det formål, som søges opnået. Art. 3(1) indeholder en udtømmende opremsning af de interesser, som kan varetages efter konventionen.

Lovforslagets § 27, nr. 2, vil skulle vurderes i forhold til den undtagelsesmulighed, som indeholdes i art. 3(1)(k) om 'the deliberations within or between public authorities concerning examination of a matter'. I den forklarende rapport til konventionen anføres det, at denne undtagelsesmulighed skal beskytte hensynet til fortrolighed under myndighedernes beslutningsproces, og at udtrykket 'matter' er bredt nok til at kunne dække både konkret sagsbehandling og den politiske beslutningsproces. Bestemmelsen skal sikre kvaliteten i beslutningsprocessen og tillade et frirum 'til at tænke'.

For at undtagelsesbestemmelsen om 'dokumenter der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer' skal kunne være omfattet af konventionens art. 3(1)(k), skal ikke alene ministre, men også folketingsmedlemmer kunne betragtes som 'public authorities'. Spørgsmålet er, om 'folketingsmedlemmer' kan rummes inden for dette begreb.

Konventionen definerer begrebet 'public authorities' i art. 1(2)(a). Af denne bestemmelse fremgår det, at begrebet ud over regering og administrative myndigheder omfatter dømmende myndigheder, fysiske og juridiske personer samt 'legislative bodies', når de udøver administrative funktioner. Derudover kan en kontraherende stat erklære, at begrebet også skal omfatte de nævnte myndigheder m.v., når de udøver andre funktioner. For fysiske og juridiske personers vedkommende er det dog en forudsætning, at de udøver andre funktioner 'i henhold til national lovgivning'.

Såfremt (enkelte) folketingsmedlemmer skal henregnes til 'public authorities' i konventionens forstand, er det på den baggrund mest nærliggende at overveje, om de kan henregnes til 'legislative bodies'. Justitsministeriet har besvaret spørgsmålet bekræftende. I et svar til Folketinget har ministeriet således anført, at bestemmelsen må antages at give 'mulighed for at beskytte dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre i deres *egenskab af repræsentanter for en forvaltningsmyndighed (et ministerium) og folketingsmedlemmer i deres egenskab af medlemmer af den lovgivende forsamling*. Dette gælder efter Justitsministeriets opfattelse i hvert fald, når undtagelsen – som tilfældet er med lovforslagets § 27, stk. 2 – ikke er generel, men begrænset til at vedrøre sager om lovgivning og anden tilsvarende proces' (besvarelse af spørgsmål 5 vedrørende L 90, 24.1.2011).

Denne antagelse er efter instituttets opfattelse ikke utvivlsom. Efter konventionens art. 3(1)(k) synes det afgørende at måtte være, om udvalgte medlemmer af Folketinget kan betragtes som 'et lovgivningsorgan'. Instituttet finder ikke en sådan karakteristik nærliggende, i hvert fald ikke når de enkelte folketingsmedlemmer ikke optræder *i deres egenskab af repræsentanter for Folketinget* (hvilket bl.a. et folketingsudvalg må antages at gøre).

Undtagelsen i lovforslagets § 27, nr. 2, er, som anført af mindretallet i Offentlighedskommissionen, en ganske vidtgående undtagelse, idet den ikke blot omfatter dokumenter udarbejdet under forberedelse, men også til gennemførelse af lovgivning m.v. Bestemmelsen giver ministre mulighed for at kommunikere med enkelte partigrupper, grupper af

folketingsmedlemmer eller enkelte folketingsmedlemmer med den konsekvens, at ikke blot befolkningen, men også en (resterende) del af Folketinget udelukkes. Dette kan forekomme betænkeligt i forhold til både offentlighedslovens formål og den almindelige magtfordeling mellem administration og Folketing.

- Instituttet anbefaler på den baggrund, at § 27, nr. 2, udgår af lovforslaget.

Om lovforslagets § 29, stk. 1, sidste pkt.

Efter lovforslagets § 29, stk. 1, skal der være adgang til aktindsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, hvis disse vurderinger er indgået i et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende. Bestemmelsen tilgodeser de ovenfor omtalte hensyn til den demokratiske proces.

Imidlertid indeholder § 29, stk. 1, sidste pkt. en undtagelse til hovedreglen om, at der kan gives aktindsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, idet aktindsigten ikke skal gives, når de interne faglige vurderinger er udarbejdet til brug for ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner.

Baggrunden for denne undtagelse er, at der efter Justitsministeriets (og Offentlighedskommissionens flertals) opfattelse er et helt særligt behov for fortrolighed i forbindelse med den direkte ministerrådgivning og rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner.

Justitsministeriet finder, at der bør sikres fuld fortrolighed om overvejelserne i den inderste politiske beslutningsproces, bl.a. for at sikre 'råderummet' og kvaliteten i den rådgivning, som embedsværket yder regeringen og dens ministre.

Instituttet er ikke enig i denne vurdering. Det foreliggende lovforslag giver en øget mulighed for uden offentlighed at forberede sager af politisk karakter på tværs af ministerier og styrelser. Hensynet til den demokratiske proces tilsiger imidlertid, at offentligheden efterfølgende kan få indsigt i de faglige vurderinger i endelig form, der er indgået i overvejelserne om fremsatte lovforslag, redegørelser, handlingsplaner og lignende (med mindre der foreligger særlige beskyttelseshensyn, jf. lovforslagets §§ 30-33 og 35).

Typisk involveres ministre i de vigtigste sager, og en undtagelse af interne faglige vurderinger i endelig form udarbejdet til brug for ministerrådgivning vil derfor reducere offentlighedens adgang til aktindsigt i vigtige sager.

Politiske beslutninger træffes ikke alene på grundlag af faglig viden. Politiske valg mellem flere muligheder baseres også på politiske holdninger. Det ses, når indstillinger fra eksterne sagkyndige, herunder sagkyndige udvalg, tilsidesættes med den (legitime) begrundelse, at en bestemt, anden politik er at foretrække, og at forskellige modstående hensyn vægtes forskelligt.

Lovforslagets § 29, stk. 1, regulerer adgangen til indsigt i de 'faglige vurderinger i endelig form', ikke i de 'politiske- strategiske vurderinger', og hvad faglige vurderinger angår, så kan det formentlig med lige så stor ret hævdes, at offentlighed vil fremme – frem for hæmme – kvaliteten.

Tilsvarende synspunkter kan anføres om de interne faglige vurderinger, der udarbejdes til brug for rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner.

- Instituttet anbefaler på den baggrund, at § 28, stk. 1, sidste pkt. udgår af lovforslaget.

Om tilgængelighed

Lovforslagets § 17 indeholder en ny regel om aktiv informationspligt. Herefter skal myndighederne (departementer, styrelser, centrale forvaltninger i kommuner og regioner m.fl.) på deres hjemmesider m.v. informere borgerne om deres virksomhed.

Efter FN's handicapkonvention art. 9 skal staten fremme adgangen til offentlig information for personer med handicap. World Wide Web Consortium har udarbejdet standarder for tilgængelighed til internettet: [Web Content Accessibility Guidelines](#).

Undersøgelser viser imidlertid, at ikke alle offentlige myndigheders hjemmesider lever op til kravet om gængelighed, se bl.a. <http://www.digst.dk/ServiceMenu/Nyheder/Nyhedsarkiv/Digitalisering/sstyrelsen/Offentlige-hjemmesider>

- Instituttet anbefaler på den baggrund, at det tilføjes i lovforslagsbemærkningerne til § 17, at myndighederne forudsættes i videst muligt omfang at gøre deres information på hjemmesider m.v. tilgængelig for alle brugere, herunder brugere med handicap.

Venlig hilsen

Eva Ersbøll

SENIORFORSKER, PH.D.

Justitsministeriet
Statsretskontoret

e-mails til jm@jm.dk

Att. Kontorchef Mohammed Ahsan

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 1. marts 2010

J.NR. 540.10/22499

Institut for Menneskerettigheder har med Justitsministeriets brev af 17. november 2009 (Justitsministeriets sagsnr. 2009-760-0252) modtaget Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven. Justitsministeriet har samtidig bedt om at måtte modtage instituttets udtalelse om betænkningens anbefalinger og lovudkast.

Institut for Menneskerettigheder kan i det hele tilslutte sig betænkningens anbefalinger og lovudkast med de dissenser, som instituttets repræsentant i Offentlighedskommissionen (Eva Ersbøll) står bag.

Instituttet skal særligt bemærke følgende:

Med vedtagelse af Offentlighedskommissionens forslag med dissenser vil der ske en velbegrundet udbygning af den gældende offentlighedslovs princip om åbenhed og demokratisk kontrol med den offentlige forvaltning. Det vil stemme med de menneskeretlige principper om retten til ytringsfrihed, retten til at modtage information og retten til deltagelse, som alle er af grundlæggende betydning for et velfungerende demokratisk samfund. Instituttet finder det positivt, at der i lovudkastet er indsat en formålsbestemmelse om, at loven skal sikre åbenhed for at understøtte disse rettigheder, og at åbenhedshensynet i videst muligt omfang skal varetages ved etablering og udvikling af it-systemer (§ 1).

Det er også positivt, at offentlighedslovens anvendelsesområde efter forslaget vil blive udvidet, således at vigtige offentlige opgaver, som løses af selskaber, fonde, foreninger m.v. (helt eller delvist) bliver omfattet (jf. §§ 3 og 4), og således at loven som udgangspunkt kommer til at gælde for selskaber og foreninger m.v., i det omfang de ved eller i henhold til lov har fået tillagt beføjelser til at træffe afgørelser i det offentlige sted (§ 5).

Også på en række andre områder indeholder lovudkastet klare forbedringer, bl.a. ved at ophæve det subjektive identifikationskrav (§ 9), give ret til dataudtræk (§ 11) og indsigt i dertil knyttede databeskrivelser (§ 12), kodificere meroffentlighedsprincippet (§ 14, stk. 1) og lade princippet omfatte sager, der er undtaget fra aktindsigt (§ 14, stk. 2), lovfæste en journaliseringspligt (§ 15), etablere et nærmere reguleret forsøg med postlisteordninger (§ 16), indføre en løbende aktiv informationsforpligtelse vedrørende myndighedernes virksomhed (§ 17), etablere en portal med relevant materiale om offentlighedsloven (§ 18), give aktindsigt i bødeforlæg vedtaget af juridiske personer (§ 19, stk. 2), give aktindsigt i de øverste ledelseskontrakter (vedrørende en myndigheds overordnede prioriteringer) (§ 21, stk. 4), give indsigt i praksisoversigter (§ 26, stk. 5), indføre nærmere frister m.v. for behandlingen af aktindsigtanmodninger (§36, stk. 2) og effektivisere klagesagsbehandlingen (§§ 37,38 og 39). I sidstnævnte henseende er det også positivt, at Offentlighedskommissionen påpeger behovet for at sikre en hurtig behandling af aktindsigtklager ved ombudsmandsinstitutionen (betænkningen s. 790) og under hensyn til offentlighedslovens grundlæggende princip om åbenhed anbefaler, at det nærmere overvejes, hvorvidt gældende særlige undtagelser til offentlighedsloven skal opretholdes, og om der er fuldt tilstrækkeligt grundlag for at foretage (eventuelle) nye særlige undtagelser (betænkningen s. 895-96).

En yderligere vigtig forbedring er udkastets forslag om ret til aktindsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, i det omfang de indgår i et fremsat lovforslag eller en offentlig redegørelse, handlingsplan eller lignende (§ 29, stk. 1). Efter instituttets opfattelse bør denne regel gælde, uden at der gøres en undtagelse for dokumenter, der er udarbejdet til brug for ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet i KI og Danske Regioner, jf. også mindretallets anbefaling. Hensynet til den demokratiske beslutningsproces tilsiger, at offentligheden har ret til indsigt i det faglige grundlag for beslutninger - bortset fra de tilfælde, hvor særlige beskyttelseshensyn kan føre til, at oplysninger undtages efter en konkret vurdering (§§ 30 – 33 og 35).

Betænkningens lovudkast indeholder et mindre antal begrænsninger af offentlighedslovens åbenhedsprincip. Instituttet har ikke afgørende indvendinger herimod, for så vidt de skyldes en tilpasning af loven til den udvikling, der er sket, herunder ændrede tværministerielle samarbejdsformer og en øget inddragelse af direktoraters og styrelses ekspertise, og for så vidt som de sker ud fra anerkendte hensyn til at beskytte myndighedernes interne beslutningsproces. I den forbindelse er det er imidlertid afgørende at være opmærksom på retten til aktindsigt i faktuelle oplysninger, hvilket bør fremgå af en kommende vejledning om offentlighedsloven.

Udkastet indeholder et videregående forslag om, at dokumenter, der udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces, skal undtages fra aktindsigt (§ 27, nr. 2). Institutet finder ikke, at en ny offentlighedslov bør indeholde en sådan undtagelse, som vil svække den demokratiske kontrol med lovgivningen og dennes gennemførelse.

Institutet har ikke afgørende indvendinger mod, at sager om førelse af en kalender undtages fra retten til aktindsigt (§ 22), hvorimod de efter instituttets opfattelse ikke bør undtages fra myndighedernes almindelige forpligtelse til at overveje meroffentlighed. Som nævnt skal meroffentlighedsprincippet ifølge lovudkastet finde anvendelse i forhold til oplysninger og dokumenter, der indgår i sager, der er undtaget fra aktindsigt (§ 14, stk. 2), og instituttet finder ikke grundlag for at give sager om førelse af en kalender en særstilling i den henseende.

I den forbindelse skal det tilføjes, at instituttet er enig med kommissionens mindretal i, at der bør ske en lovfæstelse af den åbenhedsordning vedrørende ministres udgifter og aktiviteter, som blev vedtaget som konsekvens af den politiske aftale om at undtage ministerkalendere fra aktindsigt.

Endelig skal det bemærkes, at instituttet er blevet opmærksomt på et spørgsmål, som ikke er behandlet i Offentlighedskommissionens betænkning. Spørgsmålet er, om ministres særlige rådgivere i lighed med ministre, når de virker som medlemmer af Folketinget eller et politisk parti kan agere uden at være omfattet af offentlighedsloven. Dette kan efter instituttets opfattelse ikke antages at være tilfældet. De særlige rådgivere er offentligt ansatte og omfattet af de almindelige regler, der gælder for offentlig virksomhed, hvilket bør præciseres i det videre arbejde med offentlighedsloven.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

02.12.2013/kda

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Høringssvar fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole vedrørende lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen fremsat af Enhedslisten

Hermed følger høringssvar fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole til forslag fra Enhedslisten om ændring af offentlighedsloven. Lovforslaget fra Enhedslisten vil ophæve bestemmelser i den nye offentlighedslov, som undtager kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra offentlighedens ret til indsigt.

Det er vigtigt, at offentlighedsloven sikrer gode muligheder for kvalificeret offentlig debat med reel oplysning, undersøgelser af forhold og kritiske spørgsmål til praksis og forslag. Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, der var repræsenteret i Offentlighedskommissionen, er på linje med kommissionens mindretal jf. dissenserne i Offentlighedskommissionens betænkning (1510.2009) og den opfølgende henvendelse til Folketingets Retsudvalg 1. marts 2011.

Den generelle undtagelse for kalendere er en væsentlig begrænsning. Kalendere, der føres ved offentlige myndigheder m.v., har en praktisk funktion som redskaber til hurtig information om, hvor og hvornår en ansat er tilgængelig. Det er ofte en fordel, at kalendere er tilgængelige for offentligheden for at undgå unødvendig brug af ressourcer til spørgsmål og svar. Mere alvorligt er det, at undtagelsen for kalendere betyder, at offentligheden mister retten til oplysning om, hvilke møder politiske og administrative ledelser deltager i. Den nye undtagelse kan dermed betyde øget lukkethed om lobbyisme.

Den nye undtagelse for ministerbetjening (§ 24) skal vurderes i sammenhæng med reglerne om aktindsigt i oplysninger om sagens faktiske grundlag og i faglige vurderinger i endelig form. Retten til aktindsigt i det faktiske grundlag (§ 28) er uændret i forhold til den gamle offentlighedslov.

Den nye regel om aktindsigt i faglige vurderinger i endelig form (§ 29) skulle sikre offentligheden ret til indsigt i grundlaget for beslutninger herunder konsekvensvurderinger af et fremsat lovforslag, fremlagt plan m.v. Dette formål bliver ikke opfyldt, fordi § 29 undtager faglige vurderinger, der indgår i grundlaget for de vigtigste politiske beslutninger. Det gælder faglige vurderinger, der er udarbejdet til rådgivning af en minister, regeringen eller regeringsudvalg. Det samme gælder rådgivning af formandskaberne for Kommunernes Landsforening og Danske Regioner. Faglige vurderinger, der indgår i beslutningsgrundlaget for sygehusplaner, skoleplaner og andre planer, som kommuner og regioner har pligt til at udarbejde, er ligeledes undtaget ifølge bemærkninger til den nye offentlighedslov.

Lovforslaget fra Enhedslisten fjerner den nye undtagelse for ministerbetjening, men rører

ikke ved undtagelsen for interne dokumenter (§ 23). Svagheden ved lovforslaget er, at offentlighedens ret til indsigt fortsat vil afhænge af myndigheders organisering. Udveksling af dokumenter, der hidtil har været ekstern, kan blive intern ved sammenlægning af ministerier eller ved at styrelser bliver indlemmet i et departement.

Det er vigtigt, at offentligheden sikres ret til indsigt i faglige præmisser for vigtige beslutninger uanset myndigheders organisering. Forskellen mellem Enhedslistens lovforslag og forslaget fra mindretallet i Offentlighedskommissionen er, at mindretallets forslag undtager udveksling af foreløbige overvejelser, men til gengæld sikrer ret til indsigt i endelige faglige præmisser for beslutninger, uanset om de er interne eller eksterne.

Den nye offentlighedslovs undtagelse for udveksling af dokumenter mellem ministre og enkelte medlemmer af Folketinget er en alvorlig begrænsning for den demokratiske kontrol. Denne undtagelse omfatter bl.a. dokumenter, der udveksles mellem en minister og repræsentanter for partigrupper i forbindelse med forberedelse eller gennemførelse af lovforslag eller andre politiske initiativer (ofl § 27 nr. 2).

Denne nye undtagelse er ikke nødvendig for at sikre mulighed for fortrolig skriftlig kommunikation mellem folketingsmedlemmer eller en ministers partipolitiske kommunikation. Sådant kommunikation er ikke omfattet af offentlighedsloven jf. udtalelse fra Folketingets Ombudsmand (FOB 2006.263).

Den nye undtagelse omfatter typisk dokumenter, der udarbejdes af embedsmænd i ministerier som grundlag for forhandlinger og politisk bindende aftaler. Undtagelsen betyder dermed, at dele af det faglige grundlag for ny lovgivning og andre vigtige politiske beslutninger kan skjules både for offentligheden og for andre medlemmer af Folketinget.

Med venlig hilsen

Oluf Jørgensen
Forskningschef

Kære Hanne Schmidt,

Hermed fremsendes Danske Mediers bemærkninger til Enhedslistens lovforslag om at ophæve bestemmelserne §§ 22, 24 og 27, nr. 2 i den nye offentlighedslov, der træder i kraft 1. januar 2014.

Da foreningen i sit høringssvar henviser til en række tidligere afgivne høringssvar om den nye offentlighedslov, fremsendes disse for en god ordens skyld også.

Såfremt der er spørgsmål eller lignende er du meget velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen
Christina

DANSKE MEDIER

Christina Mary Moshøj
Seniorrådgiver, cand. jur.

Danske Medier
Skindergade 7
1159 København K.

T: +45 33 97 40 00
D: +45 33 97 42 61
E-mail: cm@danskemedier.dk

DANSKE MEDIER

Pressens Hus
Skindergade 7
DK-1159 København K

Telefon 3397 4000
Telefax 3314 2325

info@danskemedier.dk
www.danskemedier.dk

Folketingets Retsudvalg
Sekretariatet
Christiansborg
København 1240
Sendt elektronisk til hanne.schmidt@ft.dk

2. december 2013

Bemærkninger til Enhedslistens forslag om ændring af Offentlighedsloven

Danske Medier har med tak modtaget Retsudvalgets anmodning om at fremkomme med bemærkninger til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltning, som er fremsat af Enhedslisten 20. november 2013.

Danske Medier har noteret, at man med lovforslaget ønsker at ophæve bestemmelserne i den vedtagne offentlighedslov, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt. Danske Medier skal som udgangspunkt bifalde lovforslaget, som indeholder en række af de samme synspunkter og ikke mindst alvorlige betænkeligheder, som foreningen har givet udtryk for i forbindelse med en række høringssvar vedrørende den nye offentlighedslov.

Danske Medier skal i den anledning henvide til tidligere høringer, hvor Danske Medier enten alene eller sammen med andre organisationer m.v. har afgivet høringssvar:

- *Danske Mediers Forums høringssvar af 1. marts 2010 til Justitsministeriet vedrørende Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven*
- *udtalelsen af 1. marts 2011 om ministerbetjeningsreglen afgivet af Offentlighedskommissionens mindretal, hvor også medlemmer af Danske Medier var repræsenteret*
- *Danske Mediers Forums skrivelse af 8. marts 2011 til Retsudvalget vedrørende behovet for en revurdering af ministerbetjeningsreglen*
- *Danske Mediers høringssvar af 21. februar 2013 til Enhedslisten vedrørende bemærkninger til L 144 om forslag til offentlighedsloven.*

Høringssvarene vedhæftes til orientering.

Nedenfor følger en sammenfatning af foreningens synspunkter på de pågældende bestemmelser.

Offentlighedslovens § 22 undtagelse af sager om førelse af en kalender

Danske Medier finder, at en generel undtagelse for kalendere, der føres af den offentlige forvaltning, indebærer et uforholdsmæssigt stort indgreb i den almindelige åbenhed om den offentlige forvaltnings aktiviteter, herunder fx møder, konferencer og embedsrejser. Indgrebet står efter foreningens opfattelse ikke mål med formålet. Den nødvendige beskyttelse af privatsfæren, som var det bærende argument for en generel undtagelse af alle kalendere, der føres af den offentlige forvaltning, kan i stedet varetages ved, at myndigheden i det konkrete

tilfælde påberåber sig offentlighedslovens § 30, nr. 1, der giver mulighed for at undtage oplysninger om enkeltpersoners private forhold. Offentlighedslovens § 33, nr. 5 giver ligeledes mulighed for at undtage oplysninger, såfremt det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser.

Danske Medier kan derfor tilslutte sig forslaget om at ophæve kalenderundtagelsen.

Såfremt der ikke er tilstrækkelig støtte til Enhedslistens forslag om ophævelse, skal foreningen som et sekundært forslag anbefale, at offentlighedslovens § 14, stk. 2 ændres, således at førelse af en kalender ikke undtages fra myndighedernes forpligtelse til at overveje meroffentlighed. Der er herved tale om en lille men ikke desto mindre væsentlig ændring, der – såfremt myndighederne er indstillet herpå – vil kunne bidrage til at sikre, at kalenderundtagelsen ikke svækker offentlighedens indsigt i ministrenes og ledende embedsmænds officielle aktiviteter. Behovet og/eller valide argumenter for at hemmeligholde disse typer af oplysninger er ganske enkelt svære at få øje på.

§ 24 Den såkaldte ministerbetjeningsregel

Som det fremgår af Offentlighedskommissionens betænkning tog medierne ikke afstand fra forslaget om at indføre en ny undtagelse for dokumenter, der udveksles i forbindelse med ministerbetjening, når der er tale om forberedelse af sager, hvor ministeren udøver sin funktion som regeringspolitiker. Dette skyldes bl.a. en erkendelse af, at forslaget – som i øvrigt var forudsat i Offentlighedskommissionens kommissorium – havde sin baggrund i de nye og ændrede samarbejdsstrukturer i forvaltningen, der efter sigende afstedkommer et øget samarbejde mellem ministerier og underliggende styrelser m.v. i sager og beslutninger af politisk karakter.

Mediernes accept af behovet for en ministerbetjeningsregel skal imidlertid fortolkes ganske snævert og skal ses i sammenhæng med reglerne om aktindsigt i oplysninger om sagens faktiske grundlag (§ 28) og i faglige vurderinger i endelig form (§ 29). Intentionen om at sikre den fornødne indsigt i grundlaget for den offentlige forvaltnings dispositioner var en central del af de overvejelser og drøftelser, der lå til grund for Offentlighedskommissionens lovudkast, og disse bestemmelser var netop udarbejdet med henblik på at sikre offentligheden den fornødne indsigt i præmisserne for de politiske beslutninger og dispositioner, uanset om disse har været genstand for en konkret ministerbetjeningsrapport.

I forbindelse med Folketingsbehandlingen af det tidligere lovforslag om offentlighed i forvaltningen (L 90) stillede Folketingets Retsudvalg en række opklarende spørgsmål til ministerbetjeningsreglen med afsæt i konkrete eksempler. Justitsministeriets besvarelse gav desværre udtryk for en kraftig indsnævring af retten til indsigt i en sags faktiske grundlag og i de endelige faglige vurderinger, hvilket ikke var konsistent med drøftelserne og den forståelse, som Offentlighedskommissionens forslag om §§ 24, 28 og 29 var udtryk for.

Den restriktive fortolkning af samspillet mellem ministerbetjeningsreglen i § 24 og aktindsigtsreglerne i §§ 28 og 29 medførte at medierepræsentanter ikke længere kunne tilslutte sig ministerbetjeningsreglen, idet grundlaget for mindretallets tilslutning ikke længere var til stede. Der henvises til Offentlighedskommissionens mindretals henvendelse til Folketingets retsudvalg 1. marts 2011, samt Danske Mediers Forums henvendelse af 8. marts 2011 til Retsudvalget.

I forbindelse med det politiske forlig om en ny offentlighedslov, blev det oplyst, at regeringen i lyset af debatten om ministerbetjeningsreglen, havde foretaget en nyaffattelse af reglen i lovforslagets § 24, således at betingelserne for adgangen til at undtage dokumenterne fra aktindsigt blev præciseret med henblik på en restriktiv tolkning. Ordet ministerbetjening blev i den forbindelse fjernet fra lovteksten.

Den nye (og nu vedtagne) formulering af ministerbetjeningsreglen må dog betegnes som "kosmetisk" og ændrer ikke på omfanget af undtagelsen. Der er fortsat tale om en meget bred bestemmelse, der ikke indskrænkes til kun at omfatte de dokumenter, der udarbejdes med henblik på at tjene som grundlag for den direkte ministerrådgivning i en aktuel sag. Indførelsen af ordet "konkret" i lovteksten er ikke en reel indskrænkning, idet stort set alle sager – store som små – i princippet fortsat kan havne på ministerens bord på et eller andet tidspunkt og derved undtages med henvisning til at ministeren kan *få behov for embedsværkets rådgivning og bistand*.

Såfremt ministerbetjeningsreglen ønskes opretholdt, er det derfor nødvendigt, at formuleringen af ministerbetjeningsreglen afgrænses yderligere, således at undtagelsen får et reelt og klart snævre indhold. Det er foreningens opfattelse, at det afgørende kriterium om, hvornår udvekslingen må anses som udtryk for ministerens behov for rådgivning skal indsnævres betydeligt, således at undtagelsen af dokumenter med henvisning til, at der er tale om ministerbetjening, alene kan ske, når ministeren har et konkret behov for rådgivning, fordi der foreligger en bestemt sag eller forespørgsel på ministerens bord, der kræver en konkret stillingtagen eller svar. Danske Medier skal derfor fremhæve det formuleringsforslag, som mindretallet fremkom med i deres udtalelse af 1. marts 2011. Dette forslag kan Danske Medier fortsat tilslutte sig.

Men en præcisering og opstramning af ministerbetjeningsreglen kan som tidligere nævnt ikke stå alene, og derfor er det meget vigtigt, at myndighederne holdes fast på den åbenhed, som offentlighedsloven først og fremmest skal være garant for. I forhold til ministerbetjeningsreglen er det vigtigt, at loven og derved myndighedernes anvendelse heraf sikrer offentligheden en reel indsigt i en sags faktiske grundlag og de endelige faglige vurderinger, som er en væsentlig betingelse for at tillade myndighederne en vis øget beskyttelse af sagsforberedelsen i ministerbetjeningssager.

§ 27, nr. 2 undtagelse af korrespondance mellem ministre og folketingsmedlemmer

Danske Medier har ved flere lejligheder taget skarpt afstand fra denne vidtgående bestemmelse om at undtage dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende proces.

Begrundelsen for at undtage udveksling af disse dokumenter er at beskytte den politiske beslutningsproces og helt konkret at give ministeren mulighed for i fortrolighed at udveksle synspunkter med folketingsmedlemmer i forbindelse med f.eks. forberedelsen af forskellige tiltag, herunder lovgivning. Bestemmelsen er yderst betænkelig af flere grunde. Begrebet "anden tilsvarende politisk proces" er fx en meget elastisk formulering, der er svær at afgrænse i praksis og derfor svær at forudsige konsekvenserne af. Bestemmelsen giver dog først og fremmest anledning til bekymring, fordi den kan anvendes til at hindre offentlighedens ind-

sigt i den politiske beslutningsproces. Bestemmelsen kan fx konkret anvendes til at opnå politisk opbakning til et kommende lovforslag, inden det fremsættes for Folketinget. Derved svækkes Folketingets rolle i lovgivningsprocessen samtidig med, at offentlighedens mulighed for at kende grundlaget for ny lovgivning bliver væsentligt forringet.

Det vidtgående indgreb i offentlighedens ret til indsigt, som bestemmelsen rummer, er ikke proportionalt med formålet. Der henvises i den forbindelse til de andre muligheder for at udveksle dokumenter om lovgivningsinitiativer uden offentlighed i henhold til lovforslagets § 20 samt ministerbetjeningsreglen i § 24. Dertil kommer, at folketingsmedlemmer og partigrupper ikke er omfattet af offentlighedsloven og således har mulighed for at kommunikere både mundtligt og skriftligt i fortrolighed. Dette gælder i øvrigt også ministeren, når kommunikationen sker som led i dennes rolle som partipolitiker.

Retten til indsigt i og kontrol med politiske beslutninger er et væsentligt demokratisk kendetegn, og § 27, nr. 2 underminerer offentlighedslovens formål.

Danske Medier skal på det kraftigste anbefale en ophævelse af offentlighedslovens § 27, nr. 2 om undtagelse af korrespondance mellem ministre og folketingsmedlemmer.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse herom kan rettes til seniorkonsulent, cand. jur. Christina Mary Moshøj på tlf. 33 97 40 00 eller e-mail cm@danskemedier.dk.

Med venlig hilsen

Danske Medier

Christian Kierkegaard
Journalistisk direktør

DANSKE MEDIER

Pressens Hus
Skindergade 7
DK-1159 København K

Telefon 3397 4000
Telefax 3314 2325

info@danskemedier.dk
www.danskemedier.dk

Enhedslisten
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Sendt elektronisk til christiansborg@enhedslisten.dk

21. februar 2013

Høringssvar vedr. forslag til lov om offentlighed i forvaltningen

Danske Medier har med tak modtaget lovforslag L 144 om offentlighed i forvaltningen i høring. Danske Medier skal indledningsvis bifalde, at Enhedslisten sender lovforslaget i høring, da det er vigtigt at få drøftet de præciseringer, der er fremsat i det nye forslag i forhold til det tidligere forslag L 90, der blev fremsat i Folketingssamlingen 2010-2011. Det forekommer endvidere hensigtsmæssigt, at Folketingets nuværende sammensætning af medlemmer får mulighed for at få belyst de væsentligste problemstillinger og centrale bestemmelser i en ny offentlighedslov, der en årrække fremover skal sætte de vigtige rammer for offentlighedens indsigt i og kontrol med forvaltningen.

Medierne har som såkaldte storforbrugere af offentlighedsloven en særlig interesse i den nye offentlighedslov og Danske Medier var repræsenteret i Offentlighedskommissionen. Medie-repræsentanterne stod – sammen med andre kommissionsmedlemmer – bag de dissenser, der fremgår af kommissionens betænkning samt en efterfølgende dissens, som vil blive uddybet nedenfor. Disse dissenser er efter foreningens opfattelse fortsat meget væsentlige, såfremt den nye offentlighedslov skal sikre det grundlæggende princip om åbenhed og demokratisk kontrol med den offentlige forvaltning.

Det fremsatte forslag til en ny offentlighedslov, der udspringer af det udkast, som Offentlighedskommissionen fremkom med i 2009, indeholder mange positive tiltag, der vil medføre en styrkelse af lovens grundlæggende princip om offentlighed. Der er imidlertid nogle kontroversielle og væsentlige undtagelser i adgangen til aktindsigt i lovforslaget, der såfremt de ikke fjernes eller i det mindste modificeres, vil medføre et tilbageskridt og en alvorlig begrænsning af den nødvendige åbenhed og gennemsigtighed i den offentlige forvaltning. Danske Medier vil i sit høringssvar behandle de problemstillinger og ønskede præciseringer, som foreningen finder mest presserende i dette stade af lovgivningsprocessen. De emner, der vil blive behandlet, vedrører følgende bestemmelser:

- Undtagelsen for dokumentudveksling mellem ministre og folketingsmedlemmer § 27, nr. 2
- Ministerbetjeningsreglen § 24
- Indsigt i sagens faktiske grundlag og i de faglige vurderinger i endelig form §§ 28 og 29
- Udarbejdelse og implementering af postlisteforsøget § 16

Ingen undtagelse af dokumenter, der udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer

Det er essentielt for et demokratisk samfund, at der er størst mulig åbenhed om de politiske beslutninger, således at borgerne på et oplyst grundlag kan deltage i debatten og få indsigt i, hvilke begrundelser og politiske overvejelser, der ligger til grund for lovgivningen og andre politiske tiltag. Derfor er det også forstemmende at konstatere, at lovforslaget om offentlighed i forvaltningen indeholder en bestemmelse, der fremover vil undtage dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende proces.

Begrundelsen for at undtage udveksling af disse dokumenter er angiveligt ministerens behov for i fortrolighed at udveksle synspunkter med folketingsmedlemmer i forbindelse med f.eks. forberedelsen af forskellige tiltag, herunder lovgivning. Det vidtgående indgreb i offentlighedens ret til indsigt, som bestemmelsen rummer, er imidlertid ikke proportionalt med formålet. Der henvises i den forbindelse til de andre muligheder for at udveksle dokumenter om lovgivningsinitiativer uden offentlighed i henhold til lovforslagets § 20 samt ministerbetjeningsreglen i § 24. Dertil kommer, at folketingsmedlemmer og partigrupper ikke er omfattet af offentlighedsloven og således har mulighed for at kommunikere både mundtligt og skriftligt i fortrolighed. Dette gælder i øvrigt også ministeren, når kommunikationen sker som led i dennes rolle som partipolitiker.

Bestemmelsen er yderst betænkelig af flere grunde. Begrebet "anden tilsvarende politisk proces" er fx en meget elastisk formulering, der er svær at afgrænse i praksis og derfor svær at forudsige konsekvenserne af. Bestemmelsen giver dog først og fremmest anledning til bekymring, fordi den kan anvendes til at hindre offentlighedens indsigt i den politiske beslutningsproces. Bestemmelsen kan fx konkret anvendes til at opnå politisk opbakning til et kommende lovforslag, inden det fremsættes for Folketinget. Derved svækkes Folketingets rolle i lovgivningsprocessen samtidig med, at offentlighedens mulighed for at kende grundlaget for ny lovgivning bliver væsentligt forringet.

Et oplagt eksempel er forliget om nærværende lovforslag, der blev forhandlet på plads inden fremsættelsen i Folketinget. Argumentet fra forligsparterne samt tilhængere af forslaget § 27, nr. 2 er, at dette blot er udtryk for den udbredte praksis med at handle et forslag politisk af, inden det fremsættes eller offentliggøres, og at der ikke er noget underligt eller betænkeligt herved.

Dette er Danske Medier dog klart uenig i, idet denne fremgangsmåde ubetinget antaster magtens tredeling og sætter hele ideen med den demokratiske proces ud af spil. I det konkrete eksempel er vedtagelsen af lovforslaget jo i praksis allerede sket, da forligsparterne udgør det nødvendige flertal i Folketinget, og de obligatoriske tre forhandlinger i Folketinget må i realiteten blot anses som et spil for galleriet.

Det er uskønt og absolut ikke klædeligt for et lovforslag, der har som formålsbestemmelse at sikre åbenhed hos myndighederne m.v. med henblik på blandt andet at støtte borgernes del-

tagelse i demokratiet. Danske Medier skal kraftigt opfordre til, at forslaget udgår af lovforslaget.

Ministerbetjeningsreglen og aktindsigt i præmisserne for forvaltningens dispositioner

Som det fremgår af Offentlighedskommissionens betænkning tog medierne ikke afstand fra forslaget om at indføre en ny undtagelse for dokumenter, der udveksles i forbindelse med ministerbetjening, når der er tale om forberedelse af sager, hvor ministeren udøver sin funktion som regeringspolitiker. Dette skyldes bl.a. en erkendelse af, at forslaget – som i øvrigt var forudsat i Offentlighedskommissionens kommissorium – har sin baggrund i de nye og ændrede samarbejdsstrukturer i forvaltningen, der efter sigende afstedkommer et øget samarbejde mellem ministerier og underliggende styrelser m.v. i sager og beslutninger af politisk karakter.

Mediernes accept af ministerbetjeningsreglen skal imidlertid fortolkes ganske snævert og skal ses i sammenhæng med reglerne om aktindsigt i oplysninger om sagens faktiske grundlag (§ 28) og i faglige vurderinger i endelig form (§ 29). Intentionen om at sikre den fornødne indsigt i grundlaget for den offentlige forvaltnings dispositioner var en central del af de overvejelser og drøftelser, der lå til grund for Offentlighedskommissionens lovudkast, og disse bestemmelser var netop udarbejdet med henblik på at sikre offentligheden den fornødne indsigt i præmisserne for de politiske beslutninger og dispositioner, uanset om disse har været genstand for en konkret ministerbetjenings sag.

I forbindelse med Folketingsbehandlingen af det tidligere lovforslag om offentlighed i forvaltningen (L 90) stillede Folketingets Retsudvalg en række opklarende spørgsmål til ministerbetjeningsreglen med afsæt i konkrete eksempler. Justitsministeriets besvarelse gav desværre udtryk for en kraftig indsnævring af retten til indsigt i en sags faktiske grundlag og i de endelige faglige vurderinger, hvilket ikke var konsistent med drøftelserne og den forståelse, som Offentlighedskommissionens forslag om §§ 24, 28 og 29 var udtryk for.

Den restriktive fortolkning af samspillet mellem ministerbetjeningsreglen i § 24 og aktindsigtsreglerne i §§ 28 og 29 medførte at medierepræsentanter ikke længere kunne tilslutte sig ministerbetjeningsreglen, idet grundlaget for mindretallets tilslutning ikke længere var til stede. Der henvises til Offentlighedskommissionens mindretals henvendelse til Folketingets retsudvalg 1. marts 2011.

Nyaffattelse af ministerbetjeningsreglen ændrer ikke omfanget af undtagelsen

I forbindelse med det politiske forlig om en ny offentlighedslov, blev der udsendt en pressemeddelelse. Af pressemeddelelsen fremgik det, at man i lyset af den debat, der har været om ministerbetjeningsreglen, havde foretaget en nyaffattelse af reglen i lovforslagets § 24, således at betingelserne for adgangen til at undtage dokumenterne fra aktindsigt efter bestemmelsen præciseres med henblik på en restriktiv tolkning. Ordet ministerbetjening er i den forbindelse fjernet fra lovteksten.

Danske Medier finder desværre, at der alene er tale om kosmetiske ændringer. Omfanget af undtagelsen er uændret. Der er fortsat tale om en meget bred bestemmelse, der ikke indskrænkes til kun at omfatte de dokumenter, der udarbejdes med henblik på at tjene som grundlag for den direkte ministerrådgivning i en aktuel sag. Indføjelser af ordet ”konkret” i lovtæksten er ikke en reel indskrænkning, idet stort set alle sager – store som små – i princippet fortsat kan havne på ministerens bord på et eller andet tidspunkt og derved undtages med henvisning til at ministeren kan *få behov for embedsværkets rådgivning og bistand*.

Det er nødvendigt, at formuleringen af ministerbetjeningsreglen afgrænses yderligere, således at undtagelsen får et reelt og klart snævre indhold. Det er foreningens opfattelse, at det afgørende kriterium om, hvornår udvekslingen må anses som udtryk for ministerens behov for rådgivning bør indsnævres betydeligt, således at undtagelsen af dokumenter med henvisning til, at der er tale om ministerbetjening alene kan ske, når ministeren har et konkret behov for rådgivning, fordi der foreligger en bestemt sag eller forespørgsel på ministerens bord, der kræver en konkret stillingtagen eller svar.

Men en præcisering og opstramning af ministerbetjeningsreglen kan som tidligere nævnt ikke stå alene, og derfor skal foreningen opfordre Folketinget til at styrke og præcisere de supplerende aktindsigtsregler om indsigt i en sags faktiske grundlag og de endelige faglige vurderinger, der i sidste ende er afgørende for offentlighedens indsigt i de bagvedliggende oplysninger og årsager til en politisk beslutning.

Aktindsigtsregler om indsigt i sagens faktiske grundlag og i de faglige vurderinger skal styrkes

Nedenfor følger nogle forslag til, hvilke typer af oplysninger og informationer, der bør omfattes af retten til indsigt i en sags faktiske grundlag og i endelige faglige vurderinger.

§ 28

For så vidt angår lovforslagets § 28 skal det præciseres, at retten til aktindsigt også omfatter oplysninger om endelige beslutninger, der ikke fremgår af et selvstændigt dokument. Dette blev der nemlig sået tvivl om, i forbindelse med folketingsbehandlingen af det oprindelige forslag.¹

Det afgørende er netop ikke, hvorvidt beslutningen fremgår af et selvstændigt papir, men om ministeren eller forvaltningen faktisk har truffet en beslutning, der udgør begrundelsen for en politisk disposition fx at implementere et direktiv eller iværksætte en reform på undervisningsområdet eller lignende. Hvis beslutningen er endelig og tilmed anvendes som grundlag for en forvaltningsretlig disposition, er der ikke længere et hensyn at tage til den interne politiske beslutningsproces. Dette gælder uanset om beslutningen er offentliggjort eller ej.

Ligeledes bør der ikke være tvivl om, at retten til indsigt i sagens faktiske grundlag naturligvis også omfatter oplysninger om metoder og forudsætninger, som en forvaltningsmyndighed

---

¹ Se L 90 – bilag 5 – sag B

har anvendt for at fastlægge de oplysninger, som udgør en sags faktiske grundlag. Data, der er anvendt i det øjemed er omfattet af retten til aktindsigt, og dette bør præciseres.

Ovennævnte fortolkning er endvidere i overensstemmelse med synspunkterne i Offentlighedskommissionens betænkning, men blev tilsyneladende ikke taget i betragtning i forbindelse med Justitsministeriets besvarelse i forbindelse med det oprindelige forslags behandling i Folketinget²

§ 29

Der bør være offentlighed omkring interne faglige vurderinger i endelig form, der indgår i en sag om et fremsat lovforslag, en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende. Begrebet *endelig politisk beslutning* er ikke nævnt udtrykkeligt i opremsningen, og dette er en svaghed ved lovtekstens formulering. En endelig politisk beslutning bør klart være omfattet af retten til aktindsigt, uanset om denne er offentliggjort af myndigheden eller ej. Dette bør præcises i lovteksten eller i bemærkningerne hertil. Det er et legitimt træk ved demokratiet, at en beslutning taget ud fra en politisk holdning lejlighedsvis kan overtrumfe saglige hensyn.

Justitsministeriets besvarelse af spørgsmålene i forbindelse med behandlingen af lovforslaget L 90 viste en glidning i ministeriets fortolkning af §§ 28 og 29 fra kommissionsarbejdet til tidspunktet for svar. Derfor er det også af væsentlig betydning at få fastslået, at juridiske vurderinger som det altovervejende udgangspunkt er omfattet af begrebet en faglig vurdering.

Embedsmændenes juridiske vurderinger vil alt andet lige netop være faglige relevante, fordi myndigheden og personerne har en særlig indsigt, som følge af en kontinuerlig beskæftigelse med særlige områder og ikke blot, fordi embedsværket har en juridisk uddannelse. Udarbejder en styrelse eller et tilsyn som fx Arbejdstilsynet en juridisk vurdering i forhold til et givent emne, som de beskæftiger sig med, bør der ikke herske tvivl om, at der er tale om en faglig vurdering, der er omfattet af lovforslagets § 29. Dette bør fremgå utvetydigt af bemærkningerne og ikke mindst af vejledningen, der skal udarbejdes, når offentlighedsloven vedtages. Danske Medier skal endvidere anbefale, at vejledningen til den nye offentlighedslov sendes i høring.

Danske Medier skal endelig på ny modsætte sig lovforslagets § 29 stk. 1, 2. pkt., hvorved faglige vurderinger, der er udarbejdet til brug for ministerbetjening eller rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner undtages adgangen til indsigt.

Den demokratiske proces tilsiger, at offentligheden får indsigt i de faglige præmisser, som forvaltningsmyndigheden har baseret lovforslaget, redegørelsen, handlingsplanen m.v. på. Dette gælder i uformindsket styrke, når de faglige vurderinger indgår i ministerbetjeningen eller rådgivningen af KL og Danske Regioner. Der er netop ikke tale om foreløbige udkast, der kan ændres, men derimod endelige vurderinger, der indgår i offentliggjorte tiltag. Et ønske om at hemmeligholde disse vurderinger er såvel besynderligt som fornuftsstridigt. Når et politisk tiltag er besluttet og offentliggjort, er der ikke længere et hensyn at tage til den inter-

---

² Se L 90 – bilag 5 sag A

ne politiske beslutningsproces, og de politiske aktører må som led i den demokratiske proces tale et eventuelt eftersyn af de faglige præmisser, der ligger bag beslutningen.

Danske Medier skal derfor kraftigt opfordre til, at undtagelsen i § 29 stk. 1, 2. pkt. fjernes fra lovforslaget.

Postlister

Forslaget om en ny offentlighedslov indeholder ligesom Offentlighedskommissionens betænkning et forslag om førelse af postlister på myndighedernes hjemmeside, jf. lovforslagets § 16. Forslaget indføres dog kun som en forsøgsordning for mindst et enkelt ministeriums departement, en underliggende styrelse samt den centrale forvaltning i en region og en større kommune. Begrundelsen for, at det i første omgang alene indføres som en forsøgsordning, er at indhente erfaringer om arbejds- og ressourcebelastningen ved at føre en postliste inden for det statslige område.

Begrundelsen er en smule tankevækkende, idet flere forvaltningsmyndigheder i mange år har ført postlister uden de store problemer, og man derfor med rette kunne antage, at instrumentet var afprøvet. Der henvises i den forbindelse til publikationen "*Åbne postlister på Internettet – erfaringer og praktiske anvisninger*", der blev udgivet i 1999 af Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen og forskningsministeriet. Erfaringerne fra forsøget med at etablere og håndtere åbne postlister på internettet var positive. Erfaringer fra forsøget viste blandt andet, at der blev brugt marginalt flere ressourcer, når selve etableringen var på plads, at der ikke havde været eksempler på misbrug, og at antallet af aktindsigtssager ikke var steget voldsomt. Alle argumenter, der ellers har været fremført som begrundelse for, at forslaget om postlister som udgangspunkt kun indføres som en forsøgsordning.

Danske Medier finder dog, at det trods alt er et skridt i den rigtige retning og ser frem til at postlisteforsøget implementeres. Det er i den forbindelse vigtigt at holde for øje, at forsøgsordningen ikke udelukker andre myndigheder i at udfærdige og offentliggøre postlister og derved deltage i forsøget. Foreningen skal derfor anbefale, at flere myndigheder aktivt opmuntres til at deltage. Dette vil alt andet lige også bidrage til et større erfaringsgrundlag, når den uafhængige ekspertgruppe tre år efter ordningens etablering skal evaluere postlisteforsøget med henblik på at afgøre om forsøgsordningen skal gøres permanent.

Foreningen skal afslutningsvis opfordre Folketinget til at se nærmere på den norske postlisteordning www.oep.no, der samler alle postlister fra over 100 statslige myndigheder i en database, hvor der kan søges på tværs af forvaltningsgrænser, og som gør det let for borgerne at finde hen til de områder, de er interesseret i at få indsigt i. Ordningen er så stor en succes, at de norske myndigheder vil udvide databasen til at omfatte endnu flere myndigheder og faciliteter. Dette er et glimrende eksempel på åbenhed i forvaltningen, og ordningens udbredelse og succes bevidner bedre end ord, at der ikke nødvendigvis er noget at frygte ved at give offentligheden adgang til at gennemse myndighedernes postlister.

Danske Medier står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse herom kan rettes til seniorkonsulent, cand. jur. Christina M. Moshøj på tlf. 3397 4000 eller e-mail cm@danskemedier.dk.

med venlig hilsen

Danske Medier

Ebbe Dal
Adm. direktør

Christian Kierkegaard
Journalistisk direktør

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

1. marts 2011

Forudsætningerne for Offentlighedskommissionens mindretals støtte til ministerbetjeningsreglen er bristet

Mindretallet i Offentlighedskommissionen retter herved henvendelse til Folketingets Retsudvalg med henblik på at gøre opmærksom på, at forudsætningen for at støtte forslaget om en ny undtagelse for ministerbetjening som foreslået i Offentlighedskommissionens betænkning og senest i Justitsministeriets forslag til en ny offentlighedslov (L 90) ikke længere ses at være til stede efter offentliggørelsen af en række svar fra Justitsministeriets Statsretskontor til Retsudvalget.

Indledningsvis skal det bemærkes, at mindretallet i Offentlighedskommissionen omfatter medlemmerne udpeget efter indstilling fra en række medier (Kate Bluhme, DJ, Ebbe Dal, DDF, Mikkel Hertz, TV2, Peter Skov Tvermoes, DR, Christian Kierkegaard, Danske Specialmedier), et medlem udpeget efter indstilling fra Journalisthøjskolen (Oluf Jørgensen), to medlemmer udpeget efter indstilling fra Dansk Folkeoplysnings Samråd (Jette Kammer Jensen, Kim Hjerrild) samt et medlem udpeget efter indstilling fra Institut for Menneskerettigheder (Eva Ersbøll). Når der i nedenstående skrives mindretallet, er det således ovennævnte personer, der refereres til.

Baggrund

Forslaget til ny undtagelse for ministerbetjening (§ 24) skal vurderes i sammenhæng med reglerne om aktindsigt i oplysninger om sagens faktiske grundlag (§ 28) og i faglige vurderinger i endelig form (§ 29). Der er tale om en helhed, og mindretallet skrev i dissensen til § 29 bl.a.: ”Det er vigtigt, at denne øgede beskyttelse af sagsforberedelse ikke står alene. Afgørende demokratiske hensyn, der kommer til udtryk i offentlighedslovens formål, taler for at styrke offentlighedens ret til indsigt i grundlaget for beslutninger, og Offentlighedskommissionens lovudkasts § 29 indeholder derfor en ny bestemmelse om ret til indsigt i interne faglige vurderinger” (betænkningen side 639). Denne forudsætning blev undermineret med kommissionsflertallets forslag om særlige undtagelser for ministerrådgivning, rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner og lovpligtige planer i kommuner og regioner (§ 29). Dette forslag, der undtager de vigtigste politiske beslutninger, indgår i lovforslaget.

Folketinget Retsudvalg har i forbindelse med lovforslagets behandling i Folketinget stillet en række spørgsmål til konkrete eksempler. Justitsministeriets svar på flere af spørgsmålene indsnævrer retten til indsigt i en sags faktiske grundlag og i endelige faglige vurderinger og viser svagheder ved formuleringer. Dermed er grundlaget for mindretallets accept af undtagelsen for ministerbetjening blevet yderligere undermineret.

Det er baggrunden for, at mindretallet nu foreslår ændring af § 24 og præciseringer i § 28 og § 29.

Ændringsforslag til ministerbetjeningsreglen § 24

Begrebet ministerbetjening er blevet stærkt kritiseret i høringssvar og i den offentlige debat. Justitsministeriets svar på Retsudvalgets mange spørgsmål om ministerbetjening har desværre ikke skabt klarhed om det afgørende kriterium - "udveksling i en sammenhæng og på et tidspunkt, hvor ministeren har eller må forventes at få behov for rådgivning". § 24, stk. 2 giver en vis afgrænsning, men i øvrigt kan stort set alle sager – store som små – havne på ministerens bord på et eller andet tidspunkt og dermed undtages som ministerbetjening.

Begrebet ministerrådgivning er derimod defineret præcist som dokumenter, der udarbejdes med henblik på at skulle tjene som grundlag for den direkte ministerrådgivning. Begrebet ministerrådgivning bør ikke anvendes som undtagelse i § 29, stk. 1, der handler om det endelige grundlag for lovforslag, offentliggjorte planer m.v.. Ministerrådgivning kan i stedet anvendes i § 24 og med denne placering give mulighed for undtagelser af dokumenter, der skal forelægges ministeren eller på et ministermøde samt udkast til sådanne dokumenter.

Det er vigtigt, at fastholde et af formålene bag § 24, nemlig at der skal være mulighed for på en formløs måde at udvikle idéer og overveje forskellige løsningsmuligheder i sagstyper, der kræver samarbejde på tværs af ministerier og styrelser. Der skal også være mulighed for fortrolige diskussioner mellem ministre, uden at det nødvendigvis skal ske mundtligt via telefon eller på møder.

Mindretallet anbefaler, at § 24, stk.1 ændres til følgende ordlyd:

"Retten til aktindsigt omfatter ikke:

1) Dokumenter udarbejdet til ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i interne dokumenter, der udveksles mellem et ministeriums departement og dets underordnede styrelser.

2) Dokumenter udarbejdet til ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i interne dokumenter, der udveksles mellem ministerier. "

De foreslåede kriterier giver større klarhed end begrebet ministerbetjening, og undtagelsen får et snævrere indhold, f.eks. vil en anmodning om data, der skal beskrive de faktiske forhold, ikke være omfattet (L 90 – bilag 5 – sag A).

Ændringsforslag til § 28

Bemærkningerne til § 28 i Justitsministeriets forslag til lov om offentlighed i forvaltningen (L 90) fastslår på linje med Offentlighedskommissionens betænkning, at retten til aktindsigt omfatter oplysninger om endelige beslutninger, der ikke fremgår af et selvstændigt dokument. I Justitsministeriets svar på spørgsmål til et af Retsudvalget eksempler (L 90 - bilag 5 – sag B) ser ministeriet bort fra, at indstillingen til beslutning om implementering af et EU-direktiv er blevet godkendt af ministeren.

Der må ikke være tvivl om retten til aktindsigt i endelige beslutninger. Denne centrale rettighed bør fremgå af lovteksten og ikke kun af bemærkninger, der kan overses.

Mindretallet anbefaler derfor, at der stilles et ændringsforslag til § 28, stk. 1, hvor ordene ”og endelig beslutning om sagens afgørelse” tilføjes.

§ 28, stk.1, 1. pkt. får derved følgende ordlyd:

”Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 23, § 24, stk.1, § 25 og § 27, nr. 1-4, omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om en sags faktiske grundlag, i det omfang oplysningerne er relevante for sagen, og den endelige beslutning om sagens afgørelse.”

Som konsekvens bør overskriften til § 28 ændres til: *”Meddelelse af faktiske oplysninger, endelige beslutninger og eksterne faglige vurderinger”*.

Lovforslagets bemærkninger til § 28 fastslår ligesom Offentlighedskommissionens betænkning, at retten til aktindsigt omfatter oplysninger om metoder og forudsætninger, som en forvaltningsmyndighed har anvendt ved fastlæggelsen af oplysninger om en sags faktiske grundlag. Trods denne præcisering i bemærkningerne forudsætter Justitsministeriet i et svar om et af Retsudvalgets eksempler (L 90 – bilag 5 sag A), at en anmodning om data, der skal opfylde en bestemt forudsætning, ikke er omfattet.

I forbindelse med ændringsforslag til § 28 bør det derfor præciseres i bemærkningerne, at retten til aktindsigt i en sags faktiske grundlag omfatter anmodninger om data.

Ændringsforslag til § 29

Det er meget vigtigt for den demokratiske kontrol og debat, at den nye offentlighedslov sikrer ret til indsigt i de faglige vurderinger i endelig form inklusive ved de vigtigste politiske beslutninger jf. mindretallets dissens til § 29 i Offentlighedskommissionens betænkning (s. 631, 633-634, 639-640.)

Bemærkningerne til § 29 (L 90) fastslår på linje med Offentlighedskommissionens betænkning, at endelige faglige vurderinger som udgangspunkt skal omfattes af retten til aktindsigt, og juridiske vurderinger er udtrykkeligt nævnt i den forbindelse. Et af Justitsministeriets svar til eksemplet om implementering af EU-direktiv lægger imidlertid til grund, at retten til indsigt hverken omfatter Arbejdstilsynets juridiske vurdering af det pågældende direktiv eller Arbejdstilsynet vurdering af de arbejdsmiljømæssige konsekvenser. Justitsministeriets svar indsnævrer således begrebet faglige vurderinger i endelig form i en grad, der vil gøre bestemmelsen næsten illusorisk.

I samme svar udtrykker Justitsministeriet endvidere tvivl med hensyn til, om Arbejdstilsynets notat vedrører en sag om ”et fremsat lovforslag eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende”. Eksemplet og svaret viser en svaghed ved formuleringen af lovteksten, fordi det ikke sikrer indsigt i tilfælde, hvor offentliggørelse af en endelig politisk beslutning ikke sker ved aktiv offentliggørelse fra myndigheden.

Mindretallet anbefaler, at der stilles ændringsforslag til § 29, stk. 1, hvor ordene ”en endelig beslutning” tilføjes i 1. pkt., og - på linje med dissensen - at 2. pkt. udgår.

§ 29, stk.1 får derved følgende ordlyd:

”Retten til aktindsigt i dokumenter omfattet af § 23, § 24, stk.1, § 25 og § 27, nr. 1-3, omfatter uanset disse bestemmelser oplysninger om interne faglige vurderinger i endelig form, i det omfang oplysningerne indgår i en sag om et fremsat lovforslag, en endelig beslutning eller en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende.”

Ifølge lovforslagets bemærkninger til § 29 skal retten til indsigt i endelige faglige vurderinger have et snævert anvendelsesområde i kommuner og regioner og skal ikke gælde ved lovpligtige planer. Dermed undtages f.eks. grundlaget for politiske beslutninger om skole- og sygehusstruktur. Mindretallet anbefaler, at det i forbindelse med ændringsforslag til § 29 bliver præciseret, at retten til indsigt i faglige vurderinger i endelig form også omfatter lovpligtige planer, der er offentliggjort eller besluttet af kommuner og regioner. På baggrund af Justitsministeriets svar vedrørende eksemplet med Arbejdstilsynets oplæg til ministerbeslutning om EU-direktivet anbefales endvidere, at det præciseres, at endelige, faglige vurderinger fra en myndighed med særlige forudsætninger for at udtale sig om et bestemt spørgsmål eller emne er omfattet.

Som nævnt af flere ordførere er opgaven at finde den rette balance mellem saglige beskyttelseshensyn under forberedelse og offentlighedens ret til at kontrollere magtudøvelsen og grundlaget for denne. Denne opgave er hverken løst i den gældende lov eller i L 90. Mindretallet håber med forslagene at kunne bidrage til, at den rette balance bliver et kendetegn for den nye offentlighedslov.

Dissenser og andre afvigelser

Afslutningsvis er det vigtigt at påpege, at Justitsministeriets forslag til lov om offentlighed i forvaltningen i øvrigt også indeholder andre afvigelser - såvel i selve lovteksten som i bemærkningerne til disse - i forhold til det lovudkast som er indeholdt i Offentlighedskommissionens betænkning. Da flere af disse ændringer forrykker den balance samt ikke mindst forståelse af centrale begreber, som den oprindelig lovtekst var udtryk for, finder mindretallet det væsentlig at nævne problemstillingen. Tilføjelsen af ordet ”få” i lovforslagets § 11 om dataudtræk, og indsnævring af hvilke dokumenter, der skal journaliseres i medfør af § 15 angående journaliseringspligten er oplagte eksempler på væsentlige ændringer og præciseringer som Justitsministeriet har foretaget, og som ikke er konsistente med de drøftelser og den enighed, som lå til grund for Offentlighedskommissionens forslag. Denne problemstilling samt eksempler på andre afvigelser behandles i øvrigt i flere af de høringssvar, som Retsudvalget har modtaget siden lovforslagets fremsættelse.

Det er endvidere relevant at påpege, at betydningen af Europarådets Konvention om aktindsigt ikke er blevet drøftet i forbindelse med Offentlighedskommissionens arbejde. Dette er beklageligt i og med, at der ikke er sikkerhed for, at lovforslaget er fuldt ud foreneligt med konventionen.

Det skal for en god ordens skyld endelig understreges, at de af mindretallets afgivne dissenser vedrørende kalenderundtagelsen (§ 22), undtagelsen af dokumenter, der udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces (§ 27, nr. 2) samt undtagelsen af faglige vurderinger i endelig form, der er udarbejdet til brug for ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner (§ 29, stk. 1, 2. pkt.) fortsat står ved magt. Ovennævnte kritik samt ændringsforslag til ministerbetjeningsreglen m.fl. ændrer således ikke herpå.

Mindretallet står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse kan rettes til Danske Dagblades Forening, Skindergade 7, 1159 København K., tlf. 33 97 40 00 eller e-mail ed@danskedagblade.dk.

Med venlig hilsen

På vegne af mindretallet

Ebbe Dal

Adm. direktør, DDF

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København

8. marts 2011

Forslaget om at indføre en ny undtagelse for ministerbetjening må revurderes

Danske Mediers Forum ønsker at gøre Folketingets Retsudvalg opmærksom på, at sammenslutningen har fundet det nødvendigt at revurdere sin tilslutning til ministerbetjeningsreglen i Justitsministeriets lovforslag om offentlighed i forvaltningen (L 90).

Baggrund

Offentlighedsloven har til formål at sikre borgerne mulighed for at følge med i, hvad der sker i den offentlige forvaltning – såvel på landsplan som lokalt. Det er et væsentligt demokratisk kendetegn, at borgerne får mulighed for på et oplyst grundlag at deltage i debatten om politiske beslutninger, initiativer, handlingsplaner samt andre relevante samfundsmæssige forhold. Intentionen om at sikre den fornødne indsigt i grundlaget for den offentlige forvaltnings dispositioner m.v. var en central del af de overvejelser og drøftelser, der lå til grund for Offentlighedskommissionens forslag om at indføre en ny ministerbetjeningsregel og ikke mindst de supplerende bestemmelser om aktindsigt i en sags faktiske grundlag (§ 28) og i interne faglige vurderinger i endelig form (§ 29).

Den igangværende behandling af lovforslaget i Folketinget – herunder særligt Justitsministeriets Statsretskontors besvarelse af en række spørgsmål til konkrete eksempler i relation til ministerbetjeningsbestemmelsen (§ 24) - har imidlertid vist, at lovforslagets aktindsigtsregler ikke som forudsat giver mulighed for denne nødvendige indsigt i og kontrol med de politiske beslutninger, der ligger til grund for forvaltningens dispositioner m.v. Justitsministeriets svar på flere af spørgsmålene giver udtryk for en kraftig indsnævring af retten til indsigt i en sags faktiske grundlag (§ 28) og i endelige faglige vurderinger (§ 29), hvilket ikke er konsistent med drøftelserne og den forståelse, som offentlighedskommissionens forslag om ministerbetjeningsreglen var udtryk for.

Justitsministeriets restriktive fortolkning af ministerbetjeningsreglen har med al tydelighed vist, at der ikke er den rette balance mellem saglige beskyttelseshensyn under forberedelse og offentlighedens ret til at kontrollere grundlaget for forvaltningens beslutninger. Danske Mediers Forum kan derfor ikke længere støtte ministerbetjeningsreglen, således som den er formuleret og fortolket i Justitsministeriets lovforslag (L 90).

Danske Mediers Forum skal i den forbindelse tilslutte sig indholdet af det brev, som mindretallet i Offentlighedskommissionen har sendt til Retsudvalget 1. marts 2011. Sammenslutningen er enig i de betragtninger, som fremføres i brevet, og ønsker ligeledes at udtrykke støtte til de i brevet fremførte ændringsforslag til ministerbetjeningsreglen samt de foreslåede præciseringer i formuleringen af §§ 28 og 29.

Danske Mediers Forum støtter endvidere fortsat de tre dissenser, som mindretallet i Offentlighedskommissionen afgav i betænkningen.

Den videre behandling af lovforslaget

Danske Mediers Forum finder det naturligvis problematisk, at væsentlige bestemmelser i Justitsministeriets forslag til lov om offentlighed i forvaltningen ikke stemmer overens med den afgrænsning og forståelse, som Offentlighedskommissionens lovudkast var udtryk for, og som var grundlaget for enighed blandt kommissionens medlemmer. Ministerbetjeningsreglen er nemlig ikke den eneste bestemmelse, hvor Justitsministeriets lovforslag og fortolkning divergerer fra lovudkastet i Offentlighedskommissionens betænkning. Der henvises til Danske Mediers Forums henvendelse af 6. januar 2011, hvori sammenslutningen gør opmærksom på andre afvigelser i forhold til Offentlighedskommissionens lovudkast.

Uanset de ovennævnte problemstillinger mener Danske Mediers Forum dog ikke at lovforslaget skal forkastes i sin helhed, således som der gives udtryk for fra visse kanter. Forudsat at de ovennævnte bestemmelser bliver genovervejet, og den rette balance mellem saglige beskyttelseshensyn under forberedelse og offentlighedens ret til at kontrollere grundlaget for forvaltningens beslutninger bliver genindført, indeholder lovforslaget fortsat flere gode tiltag, der vil medføre en væsentlig bedre adgang til indsigt end den nuværende offentlighedslov, der har en række alvorlige mangler og ikke er i trit med den teknologiske udvikling.

Lovforslaget om offentlighed i forvaltningen er ikke udtryk for en fuldkommen offentlighedslov, idet der fortsat er behov for yderligere forbedringer, men lovforslaget er trods alt et skridt i den rigtige retning mod en åben og transparent offentlig forvaltning.

Danske Mediers Forum står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse herom kan rettes til seniorkonsulent, cand.jur. Christina Moshøj på tlf. 33 97 40 00 eller e-mail cm@danskedagblade.dk.

Med venlig hilsen

Danske Mediers Forum

Christian Kierkegaard
Direktør, Danske Specialmedier

Ebbe Dal
Adm. Direktør, DDF

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Statsretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

1. marts 2010

Høring over betænkning om offentlighedsloven

Danske Mediers Forum har med tak modtaget Offentlighedskommissionens betænkning om offentlighedsloven (betænkning nr. 1510/2009) med dertil hørende lovudkast i høring.

Offentlighedsloven har til formål at sikre borgerne mulighed for at følge med i, hvad der sker i den offentlige forvaltning – både lokalt og på landsplan. Offentlighedsloven er et led i den del af ytringsfriheden, der handler om retten til at modtage information og er et vigtigt redskab for medierne, der i praksis sørger for, at offentligheden får den nødvendige indsigt i relevante samfundsmæssige forhold. Det har dog længe stået klart, at den gældende offentlighedslov har en række alvorlige mangler, og at den ikke er i trit med den teknologiske udvikling. En revision og modernisering af offentlighedsloven er derfor svært tiltrængt.

Danske Mediers Forum hilser af samme grund betænkningen velkommen. Den indeholder mange positive og essentielle tiltag, der vil medføre en betydelig styrkelse af lovens grundlæggende princip om offentlighed. Medierne har som såkaldte storforbrugere af loven længe haft en række konkrete ønsker til en ny offentlighedslov, og en del af disse ønsker er, som det vil fremgå af vores bemærkninger, også blevet indfriet med det fremlagte lovudkast.

Der er dog fortsat enkelte væsentlige knaster, der såfremt de ikke fjernes fra lovudkastet, vil medføre en alvorlig begrænsning af den nødvendige åbenhed og gennemsigtighed i den offentlige forvaltning. Offentlighedens adgang til at få indsigt i offentlige myndigheders afgørelser og aktiviteter og ikke mindst den politiske beslutningsproces, der ligger til grund for beslutninger, offentlige initiativer, lovgivningstiltag, planer m.v., er afgørende for at opnå den fornødne forståelse for og ikke mindst tillid til den politiske og administrative magtudøvelse, som er vigtig i et åbent demokratisk samfund.

§ 1 - Lovens formål

Indsættelsen af en formålsparagraf, der betoner, at offentlighedslovens overordnede sigte er at sikre åbenhed hos den offentlige forvaltning, kan i høj grad støttes af Danske Mediers Forum, der ligeledes finder det prisværdigt, at de grundlæggende hensyn, som loven understøtter, udtrykkeligt nævnes i bestemmelsen. Danske Mediers Forum deler kommissionens forhåbninger om, at denne opregning af lovens værdigrundlag vil få en reel betydning for den fortsatte udvikling af en positiv forvaltningskultur i forhold til offentlighedsloven.

Det fremgår af betænkningens kapitel 8, at formålsparagraffen i sig selv ikke kan benyttes til at skabe rettigheder for den enkelte, idet det er de særskilte hensyn og forudsætninger i de konkrete bestemmelser i loven, der i første omgang er afgørende for, hvorvidt aktindsigt kan meddeles eller ej. Medierne har dog noteret, at det ikke afvises, at lovudkastets formålsbestemmelse i en fortolkningssituation kan anvendes som støtte for at meddele aktindsigt.

Sammenslutningen finder det endvidere positivt, at der i bestemmelsens stk. 2 tages højde for den teknologiske udvikling og ikke mindst dennes betydning for offentlighedsprincippet efterlevelse, idet valg og udvikling (eller manglende udvikling) af teknologi kan have afgørende betydning for, hvorvidt lovudkastets bestemmelser kan implementeres efter hensigten. Der henvises i den forbindelse til hørings svarets bemærkninger i relation til lovudkastets § 11 om dataudtræk.

§§ 2-6 Udvidelse af lovens anvendelsesområde

Definitionen af lovens anvendelsesområde er afgørende, når omfanget af den offentlige forvaltning skal afgrænses og derved de offentlige myndigheder, der er omfattet af borgernes adgang til aktindsigt.

Ministeren som partipolitiker og spindoktorer

Lovudkastets § 2 fastslår som hidtil, at loven som udgangspunkt gælder for al virksomhed, der udøves af offentlige myndigheder og derved også for de personer, som er offentligt ansat og lønnet af disse myndigheder. Dette er en logisk og klar konsekvens af ansættelsesforholdet, og det giver i den forbindelse heller ikke anledning til bemærkninger, at det af betænkningen s. 914 fremgår, at offentlighedslovens bestemmelser om aktindsigt ikke omfatter et dokument, som en offentlig ansat i sin arbejdstid udarbejder til privat brug, idet dette dokument netop ikke udarbejdes som led i den pågældendes varetagelse af sine opgaver i forvaltningsmyndigheden.

Betænkningen ligestiller imidlertid ovennævnte situation med ministerens rolle som partipolitiker, hvorved skriftlig kommunikation afsendt af ministeren som partipolitiker heller ikke er omfattet af offentlighedslovens bestemmelser om aktindsigt. Danske Mediers Forum er som udgangspunkt ikke uenig i, at denne differentiering kan være berettiget, men finder samtidig, at den anvendte formulering og ikke mindst placering i det pågældende betækningsafsnit er uheldig, idet dette kan give anledning til "uklarhed" i relation til ministerens særlige rådgiver ("spindoktor"), og hvorvidt den kommunikation, som rådgiveren bistår ministeren med, er omfattet af offentlighedsloven eller ej.

Der bør dog ikke være tvivl herom, idet den særlige rådgiver - ligesom det almindelige embedsværk - er ansat og aflønnet af det offentlige, og pågældende er ligeledes i kraft af sin ansættelse bundet af almindelige forvaltningsretlige principper i forbindelse med varetagelsen af hans/hendes opgaver. Kommunikation/dokumenter udarbejdet af ministerens særlige rådgiver må af samme grund som udgangspunkt anses som omfattet af offentlighedsloven, og dette bør præciseres klart og tydeligt i bemærkningerne til en ny offentlighedslov.

Undtagelser – offentlige institutioner med selskabsform

Uanset at den nuværende offentlighedslov umiddelbart gælder for al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning, er der flere undtagelser, og enkelte har vist sig i praksis at have en meget stor betydning for omfanget af indsigt i væsentlige opgaver, som har en organisatorisk, økonomisk eller funktionel tilknytning til det offentlige.

Undtagelsen, hvorved offentlighedsloven ikke gælder for offentlige institutioner, der drives i selskabsform, ej heller hvis de er 100 % statejede, er et eksempel på en undtagelse, der har medført en alvorlig begrænsning af offentlighedens ret til indsigt i driften af centrale samfundsmæssige opgaver. Den stigende henlæggelse af offentlige opgaver til offentligt ejede selskaber, der er sket med henblik på at etablere en forretningsmæssig drift på markedsvilkår, er således ikke uden problemer, idet de offentlige opgaver derved trækkes ud af offentlighedsloven.

Da offentligheden har en berettiget interesse i at kunne følge med i statslige, regionale og kommunale selskaber, skal Danske Mediers Forum udtrykke sin tilfredshed med Offentlighedskommissionens forslag (§ 4, stk. 1) om, at adgangen til aktindsigt udvides til offentligt ejede virksomheder. Medierne har i denne forbindelse taget til efterretning, at Offentlighedskommissionen i den skete fastsættelse af en offentlig ejermæssig andel på mere end 75 % som betingelse for aktindsigtsadgangen, har lagt afgørende vægt på det forhold, at tjenestemænd ved salg af ejerandele i statsligt ejede selskaber kun er forpligtet til at fortsætte tjenesten i de enkelte selskaber, hvis de statslige ejerandele ikke reduceres til under 75 %.

Danske Mediers Forum havde ikke desto mindre gerne set, at procentgrænsen på den ejermæssige andel, der tilhører danske offentlige myndigheder, og som er udslagsgivende for, hvorvidt offentligheden kan få aktindsigt eller ej, var blevet sat en del lavere. Det er jo langt fra utænkeligt, at der fremover vil være offentligt ejede selskaber, der vil falde uden for offentlighedsloven på grund af den fastsatte procentgrænse, men hvor den offentlige myndighed i kraft af sin ejerandel fortsat vil have en sådan dominerende indflydelse, at det – afhængig af selskabets karakter og opgaver – vil forekomme urimeligt, at offentligheden afskæres. Medierne skal derfor opfordre til, at offentligt ejede selskaber i sådanne situationer overvejer muligheden for at give aktindsigt i de dele af selskabets virksomhed, der kan betragtes som forvaltningsvirksomhed. Dette vil være i tråd med offentlighedsprincippet som beskrevet i lovens formål og meroffentlighedsprincippet.

Danske Mediers Forum har ikke bemærkninger til bestemmelsens ministerbemyndigelse.¹

KL og Danske Regioners tilknytning til det offentlige

Sammenslutningen skal dernæst bifalde lovudkastets § 3, stk. 1, nr. 3, der som noget nyt udtrykkeligt inddrager KL og Danske Regioner under offentlighedsloven. Foreningernes virke, finansiering og ikke mindst det forhold, at medlemmerne alle er offentlige myndigheder, medfører en sådan åbenbar tilknytning til det offentlige, at offentligheden har en berettiget interesse i gennem aktindsigt at kunne skaffe sig kendskab til foreningernes aktiviteter m.v.

Udlicitering og offentlighedsloven

Den stigende udlicitering af offentlig forvaltningsvirksomhed til private virksomheder har længe givet anledning til betænkeligheder og berettiget kritik, idet offentlighedsloven i dag ikke gælder for private firmaer, der udfører arbejde efter udlicitering fra det offentlige. Offentligheden har således været afskåret fra at få indblik i, hvordan disse private virksomheder udfører de offentlige opgaver, som er blevet overladt til dem. Det er derfor med stor tilfredshed, at Danske Mediers Forum konstaterer, at Offentlighedskommissionen har foreslået en bestemmelse (§ 6), der fastslår, at offentlige myndigheder har pligt til at sikre, at de løbende modtager oplysninger om udførelsen af opgaver, som de har udliciteret til private virksomheder. Under forudsætning af at bestemmelsen efterleveres i overensstemmelse med intentionerne, vil § 6 sikre offentligheden den fornødne indsigt, idet de ønskede oplysninger vil kunne fås ved henvendelse til den relevante forvaltningsmyndighed i det omfang, ministeriet har udliciteret specifikke opgaver til en privat virksomhed eller organisation fx Integrationsministeriets udlicitering af flygtningerelaterede opgaver til Dansk Flygtningehjælp.

---

¹ Det bemærkes, at TV 2/ Danmark A/S indtager en særskilt position i forhold til lovudkastets § 4, stk. 2.

§§ 9,11 og 12 – Identifikationskravet, dataudtræk og indsigt i databeskrivelser

Identifikationskravet

Indsigt i den offentlige forvaltning fordrer i dag, at ansøgeren kan identificere det pågældende dokument eller sag. Dette identifikationskrav har vist sig i praksis at vanskeliggøre offentlighedens adgang til aktindsigt. Derved er der uden tvivl sager og relevante samfundsmæssige spørgsmål, der ikke er blevet behørigt debatteret af offentligheden til skade for såvel offentlighedens tillid til forvaltningen som de myndigheder, der har taget en beslutning i en sag, der måske ikke har været belyst fra alle relevante vinkler eller måske har vist sig ikke at have den fornødne støtte i befolkningen. Danske Mediers Forum finder det derfor meget positivt, at det subjektive identifikationskrav nu slækkes i og med, at det ikke længere er et krav, at ansøgeren har et forhåndskendskab til den sag eller det dokument, som der søges aktindsigt i. At retten til aktindsigt også vil gælde, når der alene angives et tema som fx sager om forurening, vil alt andet lige medføre en væsentlig forbedring af offentlighedens adgang til aktindsigt, idet den praktiske informationssøgning lettes, og mediernes muligheder for at drive undersøgende journalistisk ligeså. Medierne lægger i den forbindelse vægt på lovudkastets bemærkninger om, at en offentlig myndighed kun sjældent vil kunne undlade at behandle en anmodning om aktindsigt fra et massemedie med henvisning til, at behandlingen vil medføre et uforholdsmæssigt ressourceforbrug, jf. bemærkningerne til lovudkastets § 9 stk. 2, nr. 1 i betænkningen side 930.

Dataudtræk m.v.

Offentlighedskommissionen har med sit forslag om retten til dataudtræk og indsigt i databeskrivelser (§ 12) taget et væsentligt skridt hen imod en tiltrængt modernisering af offentlighedsloven og de offentlige myndigheders muligheder for at håndtere den elektroniske udvikling og de krav, som denne helt naturligt stiller til aktindsigtsmulighederne. Medierne finder det således overordentligt positivt, at lovudkastets § 11 fastsætter en ret til udtræk af oplysninger, der findes i myndighedernes databaser samt i de offentlige databaser, som er udliciteret til en privat virksomhed. Da retten til dataudtræk forudsætter, at sammenstillingen af de ønskede oplysninger kan ske med enkle kommandoer, finder medierne det essentielt, at lovudkastets formålsparagraf (§ 1, stk. 2) udtrykkeligt fremhæver nødvendigheden af, at myndighederne inddrager hensynet til åbenhed i valg, etablering og udvikling af nye IT-løsninger.

§§ 15-18 – Journalisering, postlister, aktivinformation m.v.

Journaliseringspligt lovfæstes

Offentlighedens muligheder for at søge aktindsigt i den offentlige forvaltning faciliteres med Offentlighedskommissionens forslag om at indføre et lovkrav om journalisering, der ellers hidtil har været reguleret af principperne om god forvaltningsskik og derved ikke af retlig bindende karakter. Indførelsen af en decideret journaliseringsforpligtelse (§ 15) er således en klar forbedring af offentlighedsloven, idet den udover offentlighedshensynet varetager kontrol-, dokumentations- samt bevaringsmæssige hensyn.

Postlister

Med forslaget om en journaliseringspligt følger endvidere et forslag om førelse af postlister på myndighedernes hjemmeside, jf. lovudkastets § 16. Forslaget er dog modificeret i og med, at det som udgangspunkt alene indføres som en forsøgsordning for mindst et enkelt ministeriums departement, en underliggende styrelse samt den centrale forvaltning i en region og en større kommune. Begrundelsen for, at det i første omgang alene indføres som en forsøgsordning, er at indhente

erfaringer om arbejds- og ressourcebelastningen ved at føre en postliste inden for det statslige område. Uanset at flere kommuner i mange år har ført postlister uden de store problemer, og man derfor måske kunne antage, at instrumentet var afprøvet, er det trods alt et skridt i den rigtige retning, at en forsøgsordning med tilhørende revisionsbestemmelse nu skrives ind i lovtæksten, og at der opstilles krav til de oplysninger, der skal fremgå af postlisten. Da forsøgsordningen ikke udelukker andre myndigheder i at udfærdige og offentliggøre postlister, skal medierne naturligvis opfordre hertil. Dette vil også bidrage til et større erfaringsgrundlag, når revisionsbestemmelsen i § 44 senest tre år efter lovens ikrafttrædelse fordrer en endelig stillingtagen til postlisteordningen.

Aktiv informationspligt

Indførelsen af en aktiv informationspligt, der forpligter den enkelte forvaltningsvirksomhed til løbende at informere om sin virksomhed på den pågældende myndigheds hjemmeside, må betragtes som et klart bidrag til en forøget åbenhed og gennemsigtighed i den offentlige forvaltning. Da begrebet den offentlige forvaltning dækker mange forskellige myndigheder og opgaver, opregner lovudkastets § 17 ikke, hvilke specifikke oplysninger, der skal offentliggøres på myndighedens hjemmeside. I betænkningen nævner Offentlighedskommissionen dog flere eksempler på konkrete oplysninger, der er oplagte at orientere offentligheden om, og sammenslutningen skal derfor indstille, at disse konkrete eksempler som fx budgetter, resultatkontrakter, personale og lønpolitik, dagsordner og referat fra møder i politiske organer, råd og nævn m.v. udtrykkeligt nævnes i bemærkninger til et endeligt lovforslag.

Forslag om lovfæstelse af "åbenhedsordningen"

Danske Mediers Forum skal endvidere udtrykke sin støtte til mindretallets forslag om, at den aktive informationspligt tillige suppleres med en lovfæstelse af ministres pligt til at oplyse om repræsentationsudgifter m.v.. Forslaget omtales nærmere i forbindelse med mediernes bemærkninger til bestemmelsen om undtagelse af kalendere, der føres for personer, der arbejder ved den offentlige forvaltning, jf. lovudkastets § 22.

Offentlighedsportalen fremmer åbenhed

Da indsigt i den offentlige forvaltning som altovervejende hovedregel kræver en aktiv henvendelse fra borgeren eller journalisten, er det afgørende, at offentligheden har kendskab til aktindsigtsreglerne, herunder det nærmere omfang af denne indsichtsret samt klagemulighederne, hvis en konkret aktindsigtsanmodning afslås. Danske Mediers Forum har derfor store forventninger til oprettelsen af en offentlighedsportal på internettet, som foreslået i lovudkastets § 18. Såfremt implementeringen og ajourføringen af portalen sker som skitseret i bemærkningerne til bestemmelsen, vil portalen medvirke til at skabe gennemsigtighed og overblik, og derved gøre det meget nemmere for den enkelte at overskue de reelle muligheder for at få aktindsigt. Sammenslutningen har i den forbindelse lagt vægt på, at portalen tillige skal indeholde en oversigt over de regler i særlovgivningen, der indeholder flere undtagelser fra retten til aktindsigt, og som i dag bevirker, at det kan være meget svært at orientere sig om omfanget af en ret til indsigt ved blot at se på offentlighedsloven.

§§ 22-29 – Afvejningen mellem beskyttelsen af den interne, politiske beslutningsproces og offentlighedens interesse i aktindsigt

Kalenderundtagelsen og åbenhedsordningen

Den 29. maj 2009 vedtog Folketinget et lovforslag om at undtage ministerkalendere fra offentlighedsloven. Spørgsmålet om førelsen af ministerkalendere blev derved også et spørgsmål, som Offentlighedskommissionen måtte forholde sig til som led i en revision af offentlighedsloven.

Resultatet er desværre et forslag, der går videre end det vedtagne forslag om ministerkalendere, idet lovudkastets § 22 fastslår en generel undtagelse for kalendere, der føres af den offentlige forvaltning. Danske Mediers Forum finder ligesom Offentlighedskommissionens mindretal, at en generel undtagelse vil indebære et uforholdsmæssigt stort indgreb i den almindelige åbenhed om den offentlige forvaltnings aktiviteter, herunder fx møder, konferencer og embedsrejser. Den nødvendige beskyttelse af privatsfæren, som er det bærende argument for en generel undtagelse af alle kalendere, der føres af den offentlige forvaltning, kan ske ved en langt mindre indgribende foranstaltning – nemlig ved at myndigheden i det konkrete tilfælde påberåber sig lovudkastets § 30, der giver mulighed for at undtage oplysninger om private forhold m.v.

Undtagelsen af ministerkalendere er sket med henvisning til ministerens særlige rolle som den øverste politiske og administrative ledelse og skal i øvrigt ses i lyset af, at der samtidig er indført en aktiv informationspligt om ministres udgifter og aktiviteter. En informationspligt der af ressourcemæssige årsager ikke bør udstrækkes til at gælde alle offentligt ansatte, hvilket principielt måtte være konsekvensen, såfremt dette vidtgående forslag blev vedtaget.

Danske Mediers Forum tilslutter sig endvidere mindretallets forslag om, at åbenhedsordningen, der var en forudsætning for undtagelsen af ministerkalenderne, indsættes i lovudkastets § 17, stk. 4. Det er åbenbart, at offentligheden i lyset af ministerkalenderundtagelsen skal have mulighed for at kontrollere niveauet samt begrundelserne for de månedlige repræsentationsudgifter, tjenesterejser m.v. En lovfæstelse af åbenhedsordningen udgør ganske enkelt en garanti for, at undtagelsen for ministerkalendere ikke svækker offentlighedens indsigt i ministerens officielle aktiviteter.

Ministerbetjening

Som forudsat i Offentlighedskommissionens kommissorium, indeholder kommissionens lovudkast en ny undtagelse for dokumenter, der udveksles i forbindelse med ministerbetjening, jf. § 24, stk. 1, nr. 1 og 2. Formålet med bestemmelsen er at sikre en beskyttelse af den interne og politiske beslutningsproces, når interne dokumenter udveksles mellem forskellige myndigheder i forbindelse med ministerbetjening.

En revision af offentlighedsloven bør efter mediernes opfattelse som udgangspunkt ikke medføre flere nye undtagelser til offentlighedsloven, hvis formål som nævnt i formålsparagraffen er at sikre størst mulig åbenhed i forvaltningen. Når medierne alligevel vælger ikke at tage afstand fra forslaget om en undtagelse af ministerbetjening skyldes det dels en erkendelse af, at forslaget har sin baggrund i de nye og ændrede samarbejdsstrukturer i forvaltningen, der afstedkommer et øget tværministerielt samarbejde om sager og beslutninger af politisk karakter, dels at denne ordning forekommer nødvendig, for at ministeren i dag kan få den optimale ministerrådgivning fra embedsværket i de situationer, hvor ekspertisen er fordelt på flere forvaltningsmyndigheder.

Sammenslutningen kan dog kun acceptere ministerbetjeningsreglen, så længe der er tale om forberedelse af sager, hvor ministeren udøver sin funktion som regeringspolitiker. Muligheden for at undtage dokumenter i forbindelse med udveksling mellem forskellige forvaltningsmyndigheder kan

ikke udstrækkes til sager, hvor ministeren som forvaltningschef har det øverste ansvar for ministeriets behandling og afgørelse af konkrete sager, indgåelse af kontrakter, kontrol, tilsyn, gennemførelse af byggeri m.v.

Ingen undtagelse af dokumenter, der udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer

Det er essentielt for et demokratisk samfund, at der er størst mulig åbenhed om de politiske beslutninger, således at borgerne på et oplyst grundlag kan deltage i debatten herom. Danske Mediers Forum skal derfor på det skarpeste tage afstand fra flertallets vidtgående forslag om at undtage dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende proces, jf. lovudkastets § 27, nr. 2.

Begrundelsen for at undtage udveksling af disse dokumenter er at beskytte den politiske beslutningsproces. Bestemmelsen må dog anses som værende stærkt betænkelig, idet den kan anvendes ikke blot til fx at opnå politisk opbakning til et kommende lovforslag, inden det fremsættes for Folketinget, men i særlig grad fordi begrebet "anden tilsvarende politisk proces" er en meget elastisk formulering, der bliver vanskelig at afgrænse i praksis. Retten til indsigt og kontrol med politiske beslutninger er et væsentligt demokratisk kendetegn, og forslaget vil i realiteten betyde, at muligheden for indsigt bliver væsentligt forringet for offentligheden, samtidig med at Folketingets rolle i lovgivningsprocessen bliver svækket. Det er yderst vigtigt, at hensynet til den interne og politiske beslutningsproces ikke får så stor vægt, at offentlighedslovens formål bliver undermineret. Danske Mediers Forum skal derfor kraftigt anbefale, at mindretallets dissens bliver fulgt, således at bestemmelsen ikke medtages i lovforslaget om en ny offentlighedslov.

Ret til indsigt i interne faglige vurderinger i endelig form

Sammenslutningen skal indledningsvis tiltræde Offentlighedskommissionens forslag om at indføre en ret til indsigt i interne faglige vurderinger i endelig form, der indgår i grundlaget for et fremsat lovforslag, en offentliggjort redegørelse, handlingsplan eller lignende jf. lovudkastets § 29. Hensynet til den demokratiske proces tilsiger, at offentligheden får indsigt i de faglige præmisser, som forvaltningsmyndigheden har baseret lovforslaget, redegørelsen m.m. på.

Medierne kan derimod ikke tilslutte sig lovudkastets § 29 stk. 1, 2. pkt., hvorved det foreslås, at faglige vurderinger, der er udarbejdet til brug for ministerbetjening eller rådgivning af formandskabet for KL og Danske Regioner undtages adgangen til indsigt. Medierne skal i den forbindelse påpege, at der dels er tale om faglige vurderinger i endelig form og derved ikke foreløbige udkast, der kan ændres, og dels at disse vurderinger indgår i offentliggjorte tiltag, hvor nogle tiltag som fx udarbejdelse af planer for sygehuse, skoler m.v. tilmed er lovpligtige. Når det politiske tiltag er besluttet og offentliggjort, er der ikke længere et hensyn at tage til den interne politiske beslutningsproces, og de politiske aktører må som led i den demokratiske proces tåle, at der kan kræves aktindsigt i de faglige præmisser, der ligger bag beslutningen. Der henvises til mindretallets dissens og argumenter, som medierne klart tiltræder.

Danske Mediers Forum skal endelig tilslutte sig mindretallets dissens i forhold til flertallets forslag om, at en intern faglig vurdering først kan anses som havende endelig form, når den indgår i materiale, der er formidlet til kommunalbestyrelsen, regionsrådet eller disses udvalg forud for møder i disse organer. Der henvises til mindretallets bemærkninger i Offentlighedslovens betænkning bind 1, sider 630-631 samt 639-640.

§§ 36-37 – Sagsbehandling og forbedrede klageregler

Den gældende administrative klageordning er tyngtet af overordentlige lange sagsbehandlingstider, som hverken offentligheden eller myndighederne kan være tjent med. Danske Mediers Forum har derfor med tilfredshed noteret, at Offentlighedskommissionens lovudkast indeholder en række forslag, der har til formål at varetage hensynet til en hurtig og effektiv klagesagsbehandling.

Offentlighedskommissionens lovudkast ændrer ikke radikalt på sagsbehandlingsfristen, der justeres fra 10 dage til 7 arbejdsdage. Af langt større interesse er derimod de pejlemærker for sagsbehandlingstiden, som kommissionen angiver i bemærkningerne til lovudkastets § 36, stk. 2, og som – hvis de rent faktisk efterleves af myndighederne – vil medføre en væsentlig kortere sagsbehandlingstid. Sagens omfang, antal dokumenter samt kompleksitet eller mangel på samme udgør rammen for, hvorvidt en aktindsigtsanmodning ifølge kommissionens opfattelse bør afgøres i løbet af 1-2 arbejdsdage eller om sagsbehandlingsfristen på 7 dage kan udnyttes. Medierne anbefaler, at disse retningslinjer videreføres i det endelige lovforslag.

Offentlighedskommissionen har overvejet spørgsmålet om at etablere en særlig klageinstans med kompetence til at behandle alle klagesager uanset institution. Etableringen af en sådan ordning vurderes imidlertid som værende meget vanskelig og uforholdsmæssigt ressourcekrævende, og vil – som følge af sagernes antal og ikke mindst de meget forskelligartede forvaltningsområder, som der kræves indsigt i – næppe heller indfri kravet om kortere sagsbehandlingstider.

Offentlighedskommissionen har i stedet valgt at fokusere på en reel effektivisering af det nuværende klagesystem bl.a. ved at indføre en begrænsning af klagemulighederne, så aktindsigtssager kun behandles i to instanser. Medierne kan varmt bifalde denne løsning. Indførelsen af en remonstrationsordning, hvorved klageinstansen ikke skal bruge yderligere tid på at høre myndigheden, hvis sagsbehandling, der klages over, vil ligeledes få en positiv indflydelse på den samlede klagebehandlingstid. Det er i den forbindelse endvidere et fremskridt, at lovudkastets § 39 hjemler en særskilt ret til at påklage myndighedens sagsbehandlingstid, uagtet at myndigheden endnu ikke har færdigbehandlet den pågældende anmodning om aktindsigt.

Styrkelse af ombudsmandsinstitutionen nødvendig

Da det fortsat vil være Folketingets Ombudsmand, der i sidste instans vil skulle foretage en uafhængig prøvelse af forvaltningsmyndighedernes aktindsigtsafgørelser, skal medierne opfordre til, at Folketinget tager skridt til at styrke ombudsmandsinstitutionen, således at kravet til kortere sagsbehandlingstider også på længere sigt kan løftes i forbindelse med ombudsmandens grundige prøvelse. Medierne skal i den forbindelse henvise til de nyttige forslag i betænkningen om indførelsen af en remonstrationsordning og oprettelsen af en særlig enhed ved ombudsmandsinstitutionen, der udelukkende skulle behandle aktindsigtsanmodninger (Offentlighedslovens betænkning bind 2, side 790-791).

Et lovudkast med mange gode tiltag til øget åbenhed

Offentlighedskommissionens lovudkast indeholder mange gode tiltag til øget åbenhed, der udover de allerede gennemgåede også omfatter bestemmelserne om aktindsigt i bødeforlæg, der er vedtaget af en juridisk person (lovudkastets § 19, stk. 2), indsigt i den øverste ledelseskontrakt for så vidt angår oplysninger om de overordnede prioriteringer for den pågældende myndighed (§ 21, stk. 4) ret til indsigt i praksisoversigter (§ 26, nr. 5) samt indførelsen af en særlig klagevejledningspligt i forhold til kommunale og regionale aktindsigtsafgørelser (§38).

Det er væsentligt at offentlighedsloven understøtter mediernes mulighed for at foretage undersøgende journalistisk der, dels har til formål at orientere offentligheden om væsentlige sager af samfundsmæssig betydning, dels medvirker til en nødvendig kontrol med forvaltningens myndighedsudøvelse. Det fremsendte lovudkast har – når der bortses fra enkelte skønhedspletter – klart potentialet til at styrke offentlighedsprincippet og de ovennævnte hensyn. Det rummer mange fremragende forslag om åbenhed, og det er særdeles vigtigt, at disse fine tiltag ikke – som følge af en enssporet fokusering på de mere kontroversielle undtagelser - overses i den forestående debat om en ny offentlighedslov og ikke mindst i det videre arbejde med en ny offentlighedslov i Danmark.

Danske Mediers Forum står naturligvis til rådighed, såfremt en uddybning af disse synspunkter ønskes. Henvendelse herom kan rettes til seniorkonsulent, cand.jur. Christina Moshøj på tlf. 33 97 40 00 eller e-mail cm@danskedagblade.dk.

Med venlig hilsen

Danske Mediers Forum

Ebbe Dal
Adm. direktør, DDF

Christian Kierkegaard
Direktør, Danske Special Medier

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Folketinget - Retsudvalget
Christiansborg

1240 København K

Hanne.Schmidt@ft.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

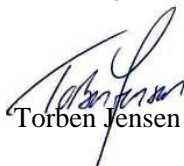
DATO: 3. december 2013
SAGSNR.: 2013 - 3750
ID NR.: 266649

Høring - over forslag til lov om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen

Ved e-mail af 22-11-2013 har Folketinget - Retsudvalget anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte forslag.

Advokatrådet har ikke bemærkninger til det fremsendte høringsmateriale.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Retsudvalgets Sekretariat,
Folketinget,
Christiansborg
1240 København K.

Sendt pr. e-post til hanne.schmidt@ft.dk

03-12-2013

Direktion

Ved mail af 22. november 2013 har Retsudvalgets sekretariat anmodet om Statsforvaltningens bemærkninger til forslag til ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

I den anledning skal det herved meddeles, at Statsforvaltningen ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Med venlig hilsen

Torben Sørensen
vicedirektør

Statsforvaltningen
Storetorv 10
6200 Aabenraa

JOURNAL NR.: 2013-610/1
SAGSBEHANDLER: HANVIL
DIREKTE TELEFON: 7256 7201

Telefon: 7256 7000
EAN-Nr. 5798000362222
direktion@statsforvaltningen.dk
www.statsforvaltningen.dk

EKSPEDITIONSTID:
MANDAG - ONSDAG: 08.00-16.00
TORSDAG: 12.00-18.00
FREDAG: 08.00-16.00

TELEFONTID:
MANDAG-ONSDAG: 08.00-18.00
TORSDAG: 13.00-18.00
FREDAG: 08.00-18.00